

TOIMINTASUUNNITELMA v. 2019

LAHDEN
ENSI- JA TURVAKOTI RY

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT, ORGANISAATIO JA TOIMINTAMUODOT	3
2.	VUOSI 2019	7
3.	VAUVAPERHETYÖ.....	11
3.1	ENSİKOTI	11
3.2	VAUVAPERHETYÖN AVOPALVELUT.....	13
3.2.1	Pidä kiinni® -avopalveluyksikkö.....	14
3.2.2	Baby Blues –toiminta.....	14
3.2.3	Päiväryhmä Peukaloinen	17
3.2.4	Perhetupa	19
4	PERHEVÄKIVALTATYÖ	22
4.1	TURVAKOTI	22
4.2	VÄKIVALTATYÖN AVOPALVELUT	25
4.2.1	Lapsityö.....	28
4.3	NETTITURVAKOTITOIMINTA.....	31
5	PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN.....	31
5.1.	Tapaamispaikka	33
5.2	Ero lapsiperheessä –toiminta	34
5.3	Mieskaveritoiminta®	36
6	TYÖRYHMÄT	39
6.1	Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA).....	39
6.2	Vauvaperhetyöryhmä.....	41
6.3	Lapsityöryhmä.....	41
6.4	Työsuojelutoimikunta	42
6.5	Vastuutiimi.....	43
7	KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN	43
7.1	Kehittäminen	43
7.2	Hankkeet.....	45
8	HENKILÖKUNTA	51
9	KOULUTUS.....	53
10	HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ	53
11	TIEDOTUS JA MARKKINOINTI.....	54
12	TALOUS	55

1. TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT, ORGANISAATIO JA TOIMINTAMUODOT

Ensi- ja turvakotien liitto on kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena on turvata lapsen oikeus suotuisiin kasvuolosuhteisiin ja turvalliseen kehitykseen, tukea vanhemmuutta ja perhettä sekä ehkäistä perheväkivaltaa.

Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksenä Lahden ensi- ja turvakoti ry tuottaa paikallisesti ja alueellisesti laadukasta järjestölähtöistä palvelua ja kehittää sitä ajan haasteet huomioiden. Kansalaisjärjestönä yhdistys tarjoaa foorumin vapaaehtoisuudelle ja vertaistuelle. Aktiivisena toimijana se tarjoaa Päijät-Hämeen kuntien käyttöön oman asiantuntemuksensa. Erityisosaamisellaan se on liiton jäsenyhdistyksenä mukana valtakunnallisessa vaikuttamisessa ja palvelujen kehittämisessä. Kumppanuuksien ja verkostojensa kautta yhdistys tekee työtä alueellisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentamiseksi.

Yhdistyksen toiminnan erityisosaamisen painopisteet:

- vauvaperhetyö
- perheväkivaltatyö
- perhetyö ja eroauttaminen

Yhdistyksen toiminta on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä, jossa painottuu vanhemman ja lapsen varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen, kriisityö, väkivallan katkaisu- ja ehkäisytyö sekä mielenterveystyö. Työmuodot ovat laajentuneet erityisesti avopalveluiden suuntaan.

Kaikki lapsen parhaaksi

ARVOT

☞ Osallisuus ☞ Turvallisuus ☞ Oikeudenmukaisuus ☞ Inhimillisyys ☞ Rohkeus

Osallisuus

Jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa itseä koskevaan päätöksentekoon, yhteisöönsä ja yhteiskuntaan. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten ja niiden, joilla on vähemmän resursseja, mahdollisuuteen osallistua. Palveluissa ja tuen piirissä olevat ihmiset otetaan aktiivisina toimijoina mukaan ja rakennetaan heille väyliä tulla aktiivisina kansalaisina ja kokemusasiantuntijoina mukaan toimintaan ja sen kehittämiseen.

Turvallisuus

Turvallisuus tarkoittaa toiminnassa luotettavuutta, osaamista ja ammattitaidon jatkuvaa ylläpitämistä. Tukea ja palveluja tarjoavat tilat ovat fyysisesti turvallisia ja yhteisöllisiä. Lasten turvallisuudesta huolehditaan erityisesti. Turvallisuus tarkoittaa myös luottamuksellista ilmapiiriä ja keskinäisen luottamuksen sekä yhteisöllisyyden rakentamista.

Oikeudenmukaisuus

Kaikkia toiminnassa mukana olevia kohdellaan oikeudenmukaisesti, yhdenvertaisesti ja jokaisen erilaisuutta kunnioittaen. Se tarkoittaa mahdollisimman yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan rakentamista. Oikeudenmukaisuuteen kuuluu myös se, että erityistä tukea tarvitsevien tilanne otetaan erityisesti huomioon ja tarjotaan riittävän tiiviit ja pitkäkestoiset kuntoutumisajat voimaantumisen mahdollistamiseksi.

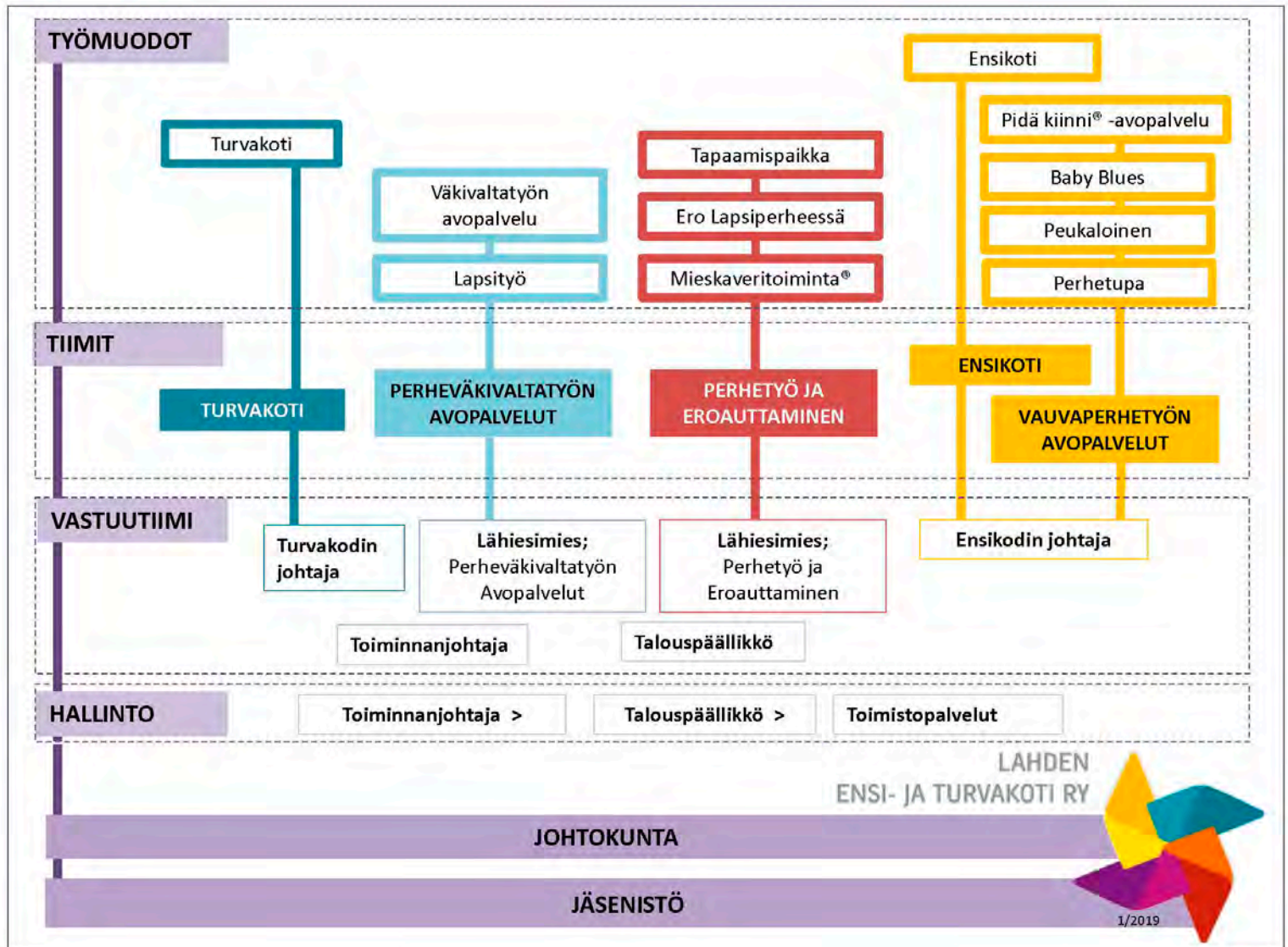
Inhimillisyys

Uskomme ihmiseen ja muutoksen mahdollisuuteen yksilö-, yhteisö- ja yhteiskunnan tasolla. Tunnistamme keskeneräisyyden sekä jatkuvan oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuden. Erilaisuus ja kulttuurien moninaisuus on rikkaus arkisessa työssämme. Kunnioitamme toisiamme ja toistemme ihmisarvoa, vaikka emme hyväksyisikään toisen tekoja. Asetamme tavoitteemme suhteessa voimavaroihin. Toimimme yhdessä toisiamme tukien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Rohkeus

Rohkeus tarkoittaa ennakkoluulottomuutta ja valmiutta nostaa yhteiskunnassa vaiettuja ja vaikeina pidettyjä asioita esille ja vaikuttaa niihin. Se on hyvää ennakointia, heikkojen signaalien tunnistamista ja edellä kävijyyttä. Se tarkoittaa asettumista haavoittavissa olosuhteissa elävien lasten, nuorten ja perheiden rinnalle ja toimimista yhdessä heidän kanssaan heidän asemansa parantamiseksi. Yhteistyössä yhdistysten kanssa ja työyhteisössä se tarkoittaa tilaa erilaisille näkemyksille sekä mahdollisten ristiriitojen ja jännitteiden kääntämistä kehittymisen voimaksi.

ORGANISAATIO

TYÖRYHMIEN TOIMINTA

Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)

Vauvaperhetyöryhmä

Lapsityöryhmä

Työsuojelutoimikunta

Vastuutiimi

TOIMINTAMUODOT:

VAUVAPERHETYÖ

ENSIKOTI (v. 1952 -)

Ensikodissa odotusaikana tai pienen vauvan kanssa asuville tukea vanhemmuuteen ja arkielämässä selviytymiseen.

VAUVAPERHETYÖN AVOPALVELUT

PIDÄ KIINNI® (v.2019-)

Avopalvelu

Kuntouttavaa toimintaa päihde-ongelmallisille odottaville äideille ja vauvaperheille.

BABY BLUES (v. 1993 -)

Raskausaikana sekä synnytyksen jälkeen tukea ja ohjausta vanhemmuuteen ja varhaiseen vuorovaikutukseen äideille ja perheille, joissa vanhemmat ovat uupuneita tai masentuneita.

Doula-synnytystukihenkilötoiminta
Äideille ja vanhemmille.

Unirytmitys

Tukea vanhemmille vauvan kolmen vuorokauden unirytmitysjaksolla Perhetuvalla.

PÄIVÄRYHMÄ PEUKALOINEN (v. 1996 -)

Tukea vauvan (0-2 v.) ja vanhemman väliseen varhaiseen vuorovaikutukseen, vanhemmuuteen sekä arkielämän sujumiseen päiväryhmätoiminnan avulla.

PERHETUPA (v. 2007 -)

Kohtaamisen ja yhdessä olemisen paikka kaikille vauva- ja pikkulapsiperheille. Avoin päivätoiminta mahdollistaa vertaistuen ja yhteisöllisyyden toteutumisen. Perhetupa tarjoaa myös lastenhoitoa ja tilat omatoimisille ryhmille.

PERHEVÄKIVALTATYÖ

TURVAKOTI (v. 1985 -)

Turvaa ja tukea tarjoava päivystävä kriisipalvelu-yksikkö koko perheelle perheväkivalta tai sen uhka -tilanteissa.

Turvakotiin tulleiden lasten kanssa tehdään lapsityötä.

PERHEVÄKIVALTATYÖN AVOPALVELUT

AVOKRIISITYÖ (v. 1997 -)

Korjaavaa ja ennaltaehkäisevää avotyötä naisille perheväkivaltatilanteissa.

JUSSI-TYÖ® (v. 1994 -)

Apua miehelle, jonka perheessä tai lähi-suhteessa on väkivaltaa tai sen uhkaa.

LAPSITYÖ (v.2017-)

Apua perheväkivaltaa tai sen uhkaa kokeneelle lapselle sekä kriisityötä selviytymisvaiheessa.

TURVALLISTEN PERHEIDEN P-HÄME (v. 2009-)

Perheen ja sen lähipiirin huomioivan turvallisuustyön toimintamallien kehittäminen ja juurruttaminen.

PERHEET KESKIÖN! Järjestöjen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke (Lastensuojelukeskusliitto koordinoijana)

Koordinoi alueen järjestöjen, kuntien ja maakuntien yhteistyötä lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden huomioiden. Osa-aikainen järjestöagentti.

PERHETYÖ JA EROUTTAMINEN

TAPAAMISPAIKKA (v. 1985 -)

Tarjoaa erillään asuvalle lapselle ja vanhemmalle mahdollisuuden valvottuun tapaamiseen turvallisessa ympäristössä.

ERO LAPSIPERHEESSÄ

(v. 2011-2013 proj., jatkorah. v. 2014 – 2015, toiminta v. 2016-)

Eroperheille ennaltaehkäisevää tukea ja neuvontaa sekä lasten ja vanhempien vertaisryhmätoimintaa.

MIESKAVERITOIMINTA®

(v.2016 -)

Vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet ovat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin miehiin.

VANHEMPI VANKILAN PORTILLA -hanke (v.2017-2019)

(K-H:n Perhetyö ry, Hämeenlinna/ LETK ry, yhteistyöhanke)

Tukea ja apua lapselle ja perheelle vapautumisvaiheessa.

2. VUOSI 2019

Vuosi 2019 on yhdistyksemme 73. toimintavuosi. Tuleva vuosi on ”Rohkeasti ajassa” – otsikoidun kolmevuotisen strategiakauden viimeinen vuosi. Tässä yhdistyksemme vuoden 2019 toimintasuunnitelmassa työmuotojen työtä avataan tämän strategian sisällöllisten tavoitteiden mukaisesti. Uutta strategiaa valmistellaan yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa.

Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän toiminta luo keskeisesti toimintaympäristömme puitteet. Päijät-hämäläisten perheiden tarpeisiin tulee vastata kumppanuuden ja yhteistyön hengessä. Toimintaympäristön muutos haastaa meitä osaltamme uusiin avauksiin seudullisen järjestökentän sisäisen yhteistyön kehittämiseksi. Olemme aktiivisesti valmistelemassa Päijät-Hämeeseen perustettavaa järjestöfoorumia, jonka toiminnalla varmistetaan 3. sektorin yhteensopivuus julkisien SOTE-palveluiden kanssa. Järjestönä haluamme onnistua yhdistyskentän yhteistyöllä ja kumppanuudella turvaamaan paikkamme SOTE-uudistuksessa ja tulevassa maakuntarakenteessa. Toimintamme kannalta on tärkeää, että palveluiden käyttö on mahdollista tulevaisuudessakin yli maakuntarajojen.

Yhdistyksemme on aktiivisesti mukana hankeyhteistyössä hallitusohjelmaan liittyneessä maakunnallisessa LAPE-kehittämishjelmassa (Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämissuunnitelma), joka päättyy vuoden 2018 lopussa. Yhdistyksemme edustaja on jatkossa mukana perhekeskustoimintaa johtavassa ja koordinoivassa maakunnallisessa LAPE- yhteistyöryhmässä. Yhdistyksemme työ on keskeisesti osa maakunnallista Perhekeskusverkostoa. Perhekeskusmainen verkostoituva toiminta ja lapsiperhepalveluihin liittyvä toimintakulttuurin suunta ovat järjestötoimijoille tuttuja ja keskeisiä sisältöjä. Järjestöagentin osa-aikaisessa tehtävässä toimii yhdistyksemme työntekijä tehtävänänsä koko järjestökentän juurtuminen osaksi lapsiperhepalveluita.

Yhdistyksemme toiminta perustuu pitkään kokemukseemme ja arvopohjaan, jossa sitoudumme lapsen edun turvaamiseen yhteiskunnassa ja kaikessa päätöksenteossa. Toimintamme tuottamia lisäarvoja ovat sisällöllinen ja ammatillinen asiantuntemus, järjestölähtöinen palvelutuotanto, vaikutustoiminta, vapaaehtoistoiminta sekä vertaistuki ja kokemusasiantuntijuus.

Taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen uusissa rahoitus-, järjestämis- ja tuotantorakenteissa edellyttää toimenpiteitä. Järjestöfoorumien ja toimialakohtaisten neuvottelukuntien perustaminen ja osallisuutemme niissä varmistaisi toimintamme tarpeiden sekä toimintamme piiriin kuuluvien kansalaisten äänen ja tarpeiden huomioiduksi tulemisen lapsiperheiden palveluita kehitettäessä. Tässä muuttuvassa tilanteessa on tärkeää edelleenkin pitää huolta perustyömme toimivuudesta ja laadusta, työn vaikuttavuuden esiin tuomisesta ja vahvasta kumppanuuteen perustuvasta toimintakulttuurista.

Hyvä yhteistyö STEAn kanssa jatkuu. Avustusten kokonaismäärä vuodelle 2019 nousi ensimmäistä kertaa yli miljoonan euron. Vuonna 2017 käynnistyneet uudet hankkeet, ”Lapsi ei voi odottaa – tukea ja turvaa tässä ja nyt” sekä ”Vanhempi vankilan portilla”, jatkavat työtään.

Uutena kohdennettuna avustuksena saimme rahoituksen Pidä kiinni –hoitojärjestelmään liittymiseksi. Toiminnan tavoitteena on vauvan ja vanhemman vuorovaikutussuhteen sekä vauvaperheiden päihitteettömyyden tukeminen. Lahteen perustetaan vuonna 2019 Pidä kiinni –avopalveluyksikkö.

Aiempien STEAn rahoitusten lisäksi haimme rahoitusta uusperheiden kanssa tehtävään työhön tätä kuitenkaan saamatta. Ero lapsiperheessä –työ jatkuu aiemmalla resurssilla. Olemme mukana liittomme Vaikuttavuus esiin –hankkeessa. Hanke tulee tuottamaan keinoja ja malleja, joiden avulla aiempaa paremmin onnistumme luomaan kuvaa työmme vaikuttavuudesta. Olemme mukana myös liittomme koordinoimissa uusissa hankehauissa.

Lastensuojelujärjestönä yhdistyksemme vastaa kasvavaan tuen tarpeeseen sekä jatkuvan uudistamisen haasteeseen. Yhdistyksemme toiminnan merkitys ketteränä nopeaan reagointiin kykenevänä kansalaisjärjestönä korostuu toimintaympäristön muutoksessa ja siihen liittyvässä kehittämistyössä. Kansalais-, vapaaehtois- ja vertaistoiminnan, erilaisten matalan kynnyksen palvelujen, auttavien puhelimien ja nettipalveluiden kiinnostavuus ja merkitys tulee kasvamaan. Samanaikaisesti tarvitaan vankkoja ammatillisia, turvallisuutta vahvistavia, vanhemmuutta tukevia, kuntouttavia ja perheiden rinnalla eläviä palveluita.

Toimintaympäristön muutos haastaa myös yhdistyksen sisäiseen uudistamiseen. Hyvin toimivan tiimiorganisaatiomme yksi kehittämistavoite vuonna 2019 on talouden seurantajärjestelmän nivominen läheisemmin osaksi tiimeissä tehtävää työtä. Vuonna 2018 STEAlta saatu Paikka auki –avustus jatkuu vuonna 2019. Toimistoomme palkattu nuori työntekijä on tuonut merkittävän lisäpanoksen niin toimistomme kuin koko yhdistyksemme työlle.

Vauvaperhetyön palveluiden toimivan kokonaisuuden haasteena on tiedotus ja markkinointi niin palveluiden käyttäjien kuin maksajienkin suuntaan. Yhteiskunnan taloudellisista resursseista käytävän kilpailun kiristyessä tarvitaan päättäväisiä kumppanuuteen perustuvia toimenpiteitä varmistamaan se, että kaikkein heikoimmassa asemassa olevat vauvaperheet saavat heille kuuluvan avun. Yhdistyksemme vauvaperheille suunnattu ja nyt Pidä kiinni –avopalvelun myötä monipuolistuva palvelukokonaisuus, joka toimii yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, takaa hyvällä tavalla erilaisia ammatillisuuteen ja vertaisuuteen perustuvia tuen muotoja aina etsivästä ja tavoittavasta, hyvinvointia tukevasta ja ennaltaehkäisevästä avusta vahvaan yksilölliseen tukeen saakka.

Turvakotityö yhdessä Perheväkivaltatyön Avopalveluiden kanssa on toimiva kokonaisuus, joka mahdollistaa osaavan ja monipuolisen avun ja tuen. Eri osapuolet aiempaakin paremmin huomioiva integroiva työote on edelleen kehittämistyön keskiössä. Perheväkivaltatyön osalta vahva seudullinen verkostoissa tapahtuva yhteistyö ja perhe-elämän turvallisuuteen painottuva näkökulma ovat tuoneet lisäarvoa sekä ennaltaehkäisevään että vahvaa väliintuloa edellyttävään toimintaan. Avun tarve on tullut entistä paremmin esiin. Perheväkivaltaa ehkäisevän työn kehittäminen tulee jatkossa selkeämmin olla Perhekeskustoiminnan kehittämistyön osa-alue. Väkivaltatyöllämme on keskeinen rooli perheväkivallan ennaltaehkäisyn seudullisessa koordinaatiossa (Turvallisuusverkosto ja Seudullinen perheväkivaltatyötä koordinoiva työryhmä).

Perheväkivaltatyön Avopalvelut vastaa tiiminä omasta toimintakokonaisuudestaan. Vuoden 2019 aikana aiemmat erilliset työmuodot Jussi-työ, Avokriisityö ja Turvallisten perheiden Päijät-Häme –toiminta tulevat muodostamaan yhden palvelukokonaisuuden Väkivaltatyön avopalvelu. Lasten ja nuorten auttamiseen keskittyvä Tukea ja turvaa tässä ja nyt –lapsi ei voi odottaa! –hanke jatkaa tiimissä lasten kanssa tehtävää työtä ja sen kehittämistä.

Turvakotitoiminta kuuluu valtion rahoituksen ja THL:n valtakunnallisen koordinaation piiriin. Kansallisena tahtotilana on varmistaa olemassa olevien palveluiden jatkuminen, niiden kehittäminen ja määrällinen lisääminen sekä sitä kautta kansalaisten oikeus saada palvelua asuinpaikasta riippumatta silloin, kun he sitä tarvitsevat. Terveys- ja hyvinvoinnin laitos on tehnyt sopimuksen yhdistyksemme kanssa turvakotipalvelujen tuottamisesta jatkona aiemmalle toiminnalle 1.1.2019 alkaen vuoden 2023 loppuun saakka.

Perhetyön ja Eroauttamisen juurtuminen keskeiseksi osaksi lapsiperhepalveluita LAPE-kehittämistyön ja SOTE-muutosvaiheen nykyvaiheessa, on vuonna 2019 keskeinen painopistealue. Perhepalveluita kehitettäessä yhdistyksemme vakiintunutta ja osaavaa henkilökuntaa tulee hyödyntää kehittämistyössä.

Alvari-perhetyö oli ennaltaehkäisevää ja korjaavaa työtä perheiden tilanteissa, joihin liittyi päihteisiin tai mielenterveyteen liittyviä haasteita, perheväkivaltaa, avio- tai avoeroja tai muita kriisejä. Tämä työ päättyi vuoden 2018 aikana PHHYKY:n päädyttyä tältä osin muunlaiseen toimintatapaan.

Perhetuvan avoin päivätoiminta ja vertaisryhmätoiminta tavoittaa enenevässä määrin vauvoja ja pikkulapsiperheitä. Lahden kaupunki uudistaa avustushakumenettelyään, käydyissä keskusteluissa on sovittu avustuksen saamisesta myös vuodelle 2019.

STEAn rahoittamaa, Päijät-Hämeessä hyvin liikkeelle lähtenyttä Mieskaveritoimintaa jatketaan aktiivisella kehittämisotteella. Toimintaa juurrutetaan Heinolaan ja Asikkalaan.

Tapaamispaikan toimintaan kohdistuva kysyntä on edelleen suuri. Kehittämistyötä jatketaan yhteistyötahojen kanssa. Kehittämistarvetta on toiminnan resurssointiin liittyvissä asioissa tavoitteena varmistaa toiminnan kehittäminen ja ennakoitavuus. Tapaamispaikan asiakashallintajärjestelmän asiakaskirjaukset tullaan siirtämään vuoden 2019 aikana Kanta-palveluun.

Ero lapsiperheessä -toiminnan tavoitteena on tuottaa ja laajentaa sekä edelleenkin juurruttaa lapsilähtöisen eroauttamisen toimintamalleja sekä yhdistyksen työmuodoissa että seudullisesti. Eroavun kehittämistyötä tehdään jatkossakin osana LAPE-kehittämistyötä. Kehittämistyötä tehdään edelleen myös yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liiton Neuvokeskuksen kanssa. STEAlta haettua lisärahoitusta uusperheiden kanssa tehtävään työhön ei saatu, mutta työtä uusperheiden kanssa tehdään siinä määrin kuin se on mahdollista.

Vapaaehtoistoiminnan kehittämistä jatketaan Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan työryhmämme työn tuella. Tarkoituksena on tiivistää yhteistyötä eri työmuotojen kesken vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi. Tavoitteena on myös vahvistaa yhdistyksen näkyvyyttä ja toimintaa kansalaisjärjestönä.

Yhdistyksemme Vauvaperhetyöryhmä kehittää ja koordinoi vauvaperhetyön sisältöjä, järjestää koulutusta sekä varmistaa ammatillisen tuen toteutumisen yhdistyksen työmuotojen kesken. Yhdistyksemme Lapsityöryhmä koordinoi lapsille ja nuorille saatuja lahjoituksia ja avustuksia järjestämällä iloa ja myönteisiä kokemuksia tuottavia tapahtumia yhdessä eri yhteistyötahojen kanssa.

Yhteistä työtä jatketaan yhdessä jäsenistön, johtokunnan, osaavan henkilöstön ja enenevässä määrin myös vapaaehtoistemme kanssa. Johtokunnan työn painopisteenä vuonna 2019 on pitää yllä yhteiskunnassa tapahtuvissa muutoksissa kansalaisjärjestön näkökulmaa ajaen samalla yhdistyksemme asiaa, jotta SOTE-uudistuksen toteuduttua järjestöllämme on oma paikkansa asiantuntijana ja palveluntuottajana. Toinen koko liittoamme koskeva tavoite on kaksinkertaistaa yhdistyksen jäsenmäärä vuoden 2019 aikana

Työtämme ohjaa visiomme: ***Kaikki lapsen parhaaksi.***

Toimintamme ydin on lapsen oikeus turvalliseen elämään.

Elämme rohkeasti ajassa!

10.12.2018

Jukka Ihalainen
toiminnanjohtaja

3. VAUVAPERHETYÖ

3.1 Ensikoti

Ensikoti tarjoaa ympärivuorokautista tukea vauvaperheille. Perhe voi tulla ensikotiin jo raskausaikana. Ensikotitoiminnan painopisteenä on tukea vauvan ja vanhempien välistä vuorovaikutusta, vauvan hyvän hoidon toteutumista ja kehitystä sekä vahvistaa vanhempien voimavaroja.

Perheet ohjautuvat ensikotiin sosiaalitoimen kautta. Työskentely toteutuu yhteistyössä perheen koko verkoston kanssa ja sitä arvioidaan säännöllisesti verkoston yhteisissä asiakasneuvotteluissa. Työskentelyssä huomioidaan perheiden yksilölliset tarpeet ja se toteutuu yhteisössä ryhmiä ja vauvaperhetyön menetelmiä hyödyntäen.

Ensikodin henkilökunnalla on sosiaali- ja terveydenhoitoalan AMK- koulutukset ja lisäksi muita vauvaperhetyöhön liittyviä täydennyskoulutuksia. Työntekijät osallistuvat liiton koulutus- ja työkokouspäiville ja ovat mukana vauvaperhetyön verkostoissa ja koulutuspäivissä.

Ensikotiin tulon syitä voivat olla mm. vanhempien ympärivuorokautinen tuen tarve vauvan hoidossa, omien tukiverkostojen puuttuminen, nuori ikä, mielenterveys- ja päihdeongelmat, kehitysvamma, uupumus tai muut elämäntilanteeseen liittyvät kriisit.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Vuonna 2019 toimintaa kehitetään ja suunnitellaan yhdessä asiakkaiden kanssa. Asiakkaat pääsevät vaikuttamaan ensikodin viikko- ja päivärytmiin sekä osallistumaan ryhmien suunnitteluun. Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä luodaan yhteisillä, viikoittaisilla yhteisökahveilla sekä erilaisilla tapahtumilla. Toimintaa ensikodin ulkopuolella kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa. Ensikodin toiminnassa hyödynnetään yhdistyksen muiden työmuotojen toimintaa asiakaslähtöisesti. Lisäksi yhteistyötä tehdään useiden muiden yhteistyökumppaneiden kanssa, kuten esimerkiksi Launeen seurakunnan ja lähialueen perhekerhojen kanssa.

Vapaaehtoistoiminta osana ensikotityötä jatkuu ja sitä kehitetään edelleen asiakaslähtöisemmäksi. Vauvaperhetyön vapaaehtoiset ovat mukana sovittuina aikoina

vauvoja hoitamassa, yksittäisen perheen virkistykseen tukijoina liikunnan ja kulttuurin parissa sekä ohjaamassa vieraspaikkakuntalaisia paikallisiin palveluihin. Yhteistyö vapaaehtoisten doula-synnytystukihenkilöiden kanssa jatkuu ja ensikodissa oleville perheille tarjotaan aktiivisesti doulaa mukaan synnytykseen. Isätyöhön hyödynnetään vapaaehtoisia ja toimintaa perheen isien tueksi kehitetään.

Kehitetään kokemusasiantuntijoiden käyttöä ensikotityössä. Kokemusasiantuntijat voivat olla esimerkiksi mukana esittelemässä ensikodin toimintaa uusille perheille tai tutustumiskäynneillä voidaan hyödyntää kokemusasiantuntijoilta kerättyjä kertomuksia heidän omasta ensikotijaksostaan.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Mahdollistetaan ensikotipalvelu kaikille sitä tarvitseville vauvaperheille. Ensikodilla on valmius työskennellä erityistä tukea tarvitsevien perheiden kanssa, joilla haasteena voivat olla psyykkiset haasteet ja päihdeongelmat, nuori ikä sekä vanhemman kehitysvamma tai heikkolahjaisuus. Tehdään ensikotityötä näkyväksi eri yhteistyötahoille, jotta kaikilla ohjaavilla tahoilla on tieto ensikodista ja sen toiminnan sisällöstä.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Kehitetään ensikotityötä muuttuvassa Sote-rakenteessa ja kehitetään toimintaa yhteistyötahoilta ja asiakkailta tulevan palautteen perusteella. Hyödynnetään yhdistyksen eri toimintamuotoja aktiivisesti ensikotityössä. Ensikotityötä tehdään näkyväksi eri verkostoissa kuten Vauvaverkossa.

Mentalisaatio-ohjaajakoulutuksen on ensikodilta käynyt kaksi työntekijää. Koulutuksen tarjoamaa ryhmätoiminnan mallia (Vahvuutta vanhemmuuteen) käytetään ensikodin ryhmätyöskentelyssä. Neljä työntekijää on suorittanut Hoivaa ja leiki -raskaus- ja vauva-ajan ryhmäintervention ohjaajakoulutuksen ja Hoivaa ja leiki -mallia hyödynnetään ensikodin toiminnassa soveltuvin osin. Kaksi ensikodin työntekijää osallistuu Ensi- ja turvakotien liiton järjestämään vauva- ja väkivaltatyön prosessikoulutukseen vuosina 2017-2019. Koulutukseen sisältyy laaja kehittämistehtävä, jonka kautta kehitetään ensikotitoimintaa valitulta osa-alueelta. Kaksi työntekijää jatkaa vuonna 2018 alkanutta päihdetyön ammattitutkinnon suorittamista, joiden näyttötyöt tehdään ensikodin toimintaan liittyen. Yksi ensikodin työntekijä on suorittanut Merkityksellinen isä -verkkokoulutuksen ja isätyön kehittämistä osana ensikotityötä jatketaan edelleen vuonna 2019. Isätyön kehittämisen osalta tehdään yhteistyötä

yhdistyksen muiden työmuotojen sekä mahdollisten ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Koulutuksista saatua tietoa jaetaan aktiivisesti työryhmässä ja koulutustarvetta arvioidaan koko ajan. Ensikodin toiminnassa noudatetaan Ensi- ja turvakotien liiton laattimia Vaativan vauvatyön laatukriteerejä.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Järjestetään ensikodilla säännöllisesti avoimien ovien päiviä ja info-iskuja ajankohdaisista vauvaperhetyön aiheista, joihin kutsutaan eri sektoreiden yhteistyökumppaneita, mm. neuvolan terveydenhoitajia sekä perhetyöntekijöitä. Tehdään ensikotityötä tunnetuksi sosiaalityöntekijöille sekä erikoissairaanhoidon puolelle järjestämällä vierailuja ja yhteisiä tapaamisia.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Asiakastiedot kirjataan asiakastietojärjestelmä Sofiaan huolellisesti. Perustietolomakkeet täytetään jokaisen asiakkaan kohdalta. Asiakkailta kerätään ensikotijakson lopussa kirjallinen palaute ja suullista palautetta kerätään jakson aikana. Kirjataan saatu palaute ja käydään palautetta läpi työryhmässä. Palautetta kerätään myös yhteistyökumppaneilta. Vuoden 2019 aikana on tavoitteena pyytää palautetta yhteydenottoluvan antaneilta asiakkailta noin vuosi jakson päättymisen jälkeen ja näin hahmottaa ensikotijakson laajempia vaikutuksia asiakkaiden elämään. Keväisten grillijuhlien yhteydessä kerätään entisiltä asiakkailta palautetta ja kehittämisideoita ja näitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

Toiminnan arvioinnissa hyödynnetään Ensi- ja turvakotien liiton Vaativan vauvatyön laatukriteereitä.

3.2 Vauvaperhetyön avopalvelut

Yhdistyksen avomuotoisessa vauvaperhetyössä tehdään vahvistavasta, ennaltaehkäisevästä ja auttavasta näkökulmasta. Vauvaperhetyö auttaa vanhempia kohtaamaan vauvan odottamiseen, syntymään ja ensimmäisiin vuosiin liittyviä tunteita sekä tukee vanhempia vauvaperhearjen haasteissa.

3.2.1 Pidä kiinni® -avopalveluyksikkö

Päijät-Hämeeseen perustetaan vuoden 2019 alussa Pidä kiinni -hoitojärjestelmään liittyvä Avopalveluyksikkö. Avopalveluyksikön työ keskittyy vauvan ja vanhemman välisen vuorovaikutussuhteen sekä päihdeongelmien tukemiseen päihdeongelmaisille lasta odottaville ja vauvaperheille.

Työtä tehdään etsivän ja matalan kynnyksen työnä ja kehittämistoimintana. Avopalveluyksikössä vanhemmat saavat mahdollisuuden kuntoutua päihdeongelmasta sekä tukea sellaiseen vanhemmuuteen ja varhaiseen vuorovaikutukseen, joka tukee lapsen tervettä kehitystä heidän asuessaan omassa kodissaan.

Valtakunnallisesti toimintaa koordinoi Ensi- ja turvakotien liitto.

Toiminta alkaa sopivien tilojen hankkimisella ja kalustamisella, rekrytoinneilla ja työntekijöiden kouluttamisella.

3.2.2 Baby Blues –toiminta

Baby blues -vauvaperhetyö tukee vauvaa odottavia vanhempia sekä synnytyksen jälkeen masentuneita äitejä ja heidän perheitään. Toiminnassa painotetaan erityisesti vanhempien ja lasten välistä varhaista vuorovaikutusta, odottavan äidin stressiin tai masennukseen vaikuttavaa työskentelyä sekä vanhemmuuden merkitystä parisuhteessa. Vapaaehtoisten toteuttamalla Doula-tukihenkilötoiminnalla tuetaan jo raskausaikana erityistä tukea tarvitsevia äitejä tai vanhempia hyvään ja turvalliseen synnytyskokemukseen. Vapaaehtois-doula voi myös tukea vanhempia sairaalasta kotiin siirryttäessä vauvanhoidossa tai varhaisessa imetyksessä.

Toiminnalla tuetaan vauvaperheitä kun

- äiti masentuu raskausaikana tai synnytyksen jälkeen
- äidillä on raskaudenaikaista stressiä tai huolta
- äidillä tai vanhemmilla on uupumusta
- perheessä tarvitaan tukea vanhemmuuteen
- lapsen syntymä aiheuttaa ongelmia parisuhteeseen
- perhe tarvitsee käytännön neuvoja vauvan hoidossa esim. varhainen imetys
- perhe haluaa ohjausta kotona tehtävään rytmitykseen
- raskausaikana tai synnytyksessä, kun äiti tai vanhemmat haluavat tukea tulevaan synnytykseen.
- perhe haluaa tukea synnytyksen jälkeen sairaalasta kotiuduttua

Palveluvalikko

- Unirytmityspuhelinneuvontaa
- Unichat-toimintaa
- Kotona tapahtuvan unirytmityksen ohjausta neuvoloissa
- 3 vuorokauden unirytmitys yli puolivuotiaille tarvittaessa
- Perhetapaamiset vauvaperheille
- Yksilö-, pari- sekä verkostotapaamiset
- Doula-vapaaehtoistoiminta, erityisen tuen piirissä oleville synnyttäjille ja perheille
- Vapaaehtois-doulatoiminnalla synnytyksen jälkeen vauvaperheille lyhytkestoista tukea kotiin

Työn tavoitteena on selvittää perheen tuen tarve ja muoto sekä auttaa perhettä löytämään omat voimavaransa ja luomaan toimivia verkostoja tuekseen. Lisäksi tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin masentuminen ja muun perheen uupuminen sekä vahvistaa toimivaa vuorovaikutusta lasten ja vanhempien välillä. Raskaudenaikaisen työskentelyn ensisijaisena tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin stressiä tai muita kielteisiä tunteita kohtuvauvaan. Tavoitteena on myös tukea ja rohkaista äitiä tai vanhempia tulevassa synnytyksessä.

Baby blues -vauvaperhetyössä toimii vakinaisesti yksi perheterapiakoulutuksen saanut työntekijä, unirytmityksessä toimii tarvittaessa rytmitykseen koulutettu tunti-työntekijä. Ryhmä- ja parityöskentelyssä on mukana työpari yhdistyksen muusta työmuodosta tai työpari ulkopuolisesta yhteistyöverkostosta. Doula-synnytystukihenkilötoiminnassa on mukana kolmetoista kurssitettua vapaaehtoista.

Työntekijän ammatillisuutta ja työkykyä ylläpitävät työnohjaus, konsultaatiotuki sekä ammatillisuutta tukevat koulutukset. Työmuotoa ohjaavat valtakunnalliset Baby blues -vauvaperhetyön laatuksiteerit ja Ensi- ja turvakotien liiton järjestämät säännölliset Baby blues –työhön sekä Doula-vapaaehtoistoimintaan liittyvät valtakunnalliset työkokoukset. Näiden lisäksi työmuodolla on tukena Lahden ensi- ja turvakoti ry:n omat laatuksiteerit ja strategiasuunnitelma.

Yhteistyötä tehdään erityisesti Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystyhtymän, neuvoloiden, lapsiperheiden kotipalvelun ja Päijät-Hämeen keskussairaalan kanssa, jotka myös ohjaavat asiakkaita Baby blues -toiminnan piiriin. Lisäksi yhteistyötä tehdään tiiviisti yhdistyksen muiden työmuotojen kanssa asiakastyössä sekä asiakkaiden ohjauksessa oikeaan työmuotoon.

Baby blues -työntekijä kuuluu Lahdessa toimivaan vauvaverkostoon. Verkostoon kuuluu kuntien ja järjestöjen vauvaperheiden kanssa työskenteleviä työntekijöitä. Yhteistyön tavoitteena on kehittää ja järjestää joustavaa ja nopeasti vauvan ja vanhempien tarpeeseen reagoivaa toimintaa, huolehtia tiedottamisesta sekä antaa konsultaatio- ja vertaistukea vauvaperhetyöntekijöille. Työmuodosta osallistutaan myös Päijät-Hämeen vapaaehtoisverkoston toimintaan.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Doula-vapaaehtoistoiminnan vahvistaminen ja kehittäminen raskausaikaan sekä synnytyksen jälkeen. Aloitetaan vertaistukitoimintaa raskausajan työssä.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Jalkaudutaan asiakastyössä eri yhteistyötahojen toimipisteisiin, esimerkiksi neuvoloihin, perhekeskuksiin ja Perhetuvalle. Tavataan unirytmityperheitä neuvoloissa yhteistyössä terveydenhoitajien kanssa ja ollaan edelleen mukana neuvoloiden järjestämissä perhevalmennuksissa. Jalkautumista laajennetaan myös ympäristökuntiin. Vapaaehtoisten doula-synnytystukihenkilöiden tukea tarjotaan erityisen tuen tarpeessa oleville perheille ja näin vahvistetaan näiden perheiden yhdenvertaista asemaa yhteiskunnassa ja palveluissa.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Huolehditaan tiiviistä ja hyvästä yhteistyöstä eri toimijoiden kesken. Pidetään huolta yhdistyksen markkinoinnista monimuotoisena palvelun tuottajana vauva- ja lapsiperheille. Taataan erityisosaamiseen liittyvä koulutus ja ohjaus. Seurataan vauvaperheiden muuttuvia tarpeita ja kehitetään sen pohjalta asiakas- ja verkostotyötä. Kehitetään doula-vapaaehtoistoimintaa tuen ja tarpeen mukaan asiakaslähtöisemmäksi. Suunnataan doula-toimintaa myös maahanmuuttajaperheiden tueksi sekä synnytyksen jälkeiseksi lyhytaikaiseksi tueksi.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Ylläpidetään ja kehitetään jo olemassa olevien yhteistyöverkostojen kanssa tehtävää yhteistyötä. Luodaan uudenlaista kumppanuutta neuvoloiden ja Päijät-Hämeen keskussairaalan pikkulapsipsykiatrian kanssa.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Arvioinnissa hyödynnetään BB:n valtakunnallisia sekä yhdistyksen omia laatukriteerejä. Asiakastyön päättyessä asiakkailta pyydetään kirjallinen palaute, jossa kysytään mm. onko oma kokemus vanhempana pärjäämisestä lisääntynyt työskentelyn aikana. Asiakkaan toimintaan ohjaavalta taholta (esim. neuvola tai perhetyö) pyydetään Webropol-kyselyllä palaute yhteistyön sujuvuudesta, kehittämis ehdotuksista ja asiakkaan saamista hyödyistä tapaamisten päätyttyä.

Doula-vapaaehtoistoiminnan seurannan ja arvioinnin tukena ovat Ensi- ja turvakotien liiton järjestämät valtakunnalliset tapaamiset sekä säännölliset yhdistyksen omat vapaaehtoisten ryhmätapaamiset. Doula-vapaaehtoisilta palautetta kysytään kerran vuodessa.

Toimintaa kehitetään asiakas- ja yhteistyöverkostojen palautteen avulla ja valtakunnallisesti Ensi- ja turvakotien liiton kanssa yhteistyössä.

3.2.3 Päiväryhmä Peukaloinen

Työskentelyllä tuetaan vauvan ja äidin välistä varhaista vuorovaikutusta:

- autetaan äitejä löytämään uusia toimintamalleja vauvan kanssa olemiseen
- ohjaamalla/mallintamalla vanhempaa johdonmukaisuuteen toimissa vauvan kanssa, vauva saa ikätasoa vastaavaa hoivaa, vauvan turvallisuudentunne lisääntyy, kun päivärytmi on ennakoitavaa
- vertaisryhmässä äidin arjessa jaksaminen lisääntyy
- vauvan vuorokausirytmien luominen/ylläpito
- vertaisryhmässä äidin arjessa jaksaminen lisääntyy

Päiväryhmä tarjoaa lapselle korvaavia ja korjaavia kokemuksia.

Päiväryhmätoiminta

- uusia asiakkuuksia aloitetaan ryhmäjaksos aloitusajasta riippumatta ympäri vuoden
- motivointitapaamiset ennen ryhmäjaksoa vähintään kolme kertaa
- ryhmätyöskentely varhaisen vuorovaikutuksen vertaisryhmässä 15 h/viikko puolen vuoden ajan. Ryhmätyöskentelyjakso sisältää myös perhekohtaista työskentelyä
- ryhmässä neljä (enint. viisi) vauva/vanhempi paria
- jälkitukityö toteutetaan puolen vuoden ajan perheen tarpeiden mukaan.

Toiminta päiväryhmässä on havaittu toimivaksi työmuodoksi erilaisten ongelmien keskellä eläville ja kriisissä oleville pikkulapsiperheille. Päiväryhmätoimintaa toteutetaan kiinteässä yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Vertaisryhmätoiminnan keinoin sekä mallintamalla ja nimeämällä vanhempia autetaan löytämään uusia toimintamalleja ja voimavaroja lapsen kanssa olemiseen sekä lapsen kasvun tukemiseen. Lisäksi vahvistetaan ja aktivoidaan perheitä löytämään positiivisia keinoja ongelmiensa ratkaisemiseen ja arkielämän hallintaan.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Asiakaslähtöisen työn kehittäminen edelleen huomioimaan perheiden oma toimintakulttuuri. Työskentely toteutetaan jatkuvassa dialogissa perheiden kanssa. Perheet itse määrittävät omat tavoitteensa sekä voimavarat työskentelylle. Pyritään yhä varhaisempaan työskentelyyn aloittamiseen asiakasperheissä tiivistämällä yhteistyötä lähettävien tahojen kanssa. Syvennetään työskentelyä enenevässä määrin mentalisaation keinoin tapahtuvaksi asiakasta osallistavaksi prosessiksi.

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Eri lähtökohdista tuleville perheille luodaan päiväryhmän keinoin tasavertainen työskentely-ympäristö. Alueen vauvaperheillä on yhtäläinen mahdollisuus päästä toiminnan piiriin. Vertaisryhmässä pyritään pienentämään perheiden syrjäytymisriskiä, tällöin myös riski lasten kaltoinkohtelulle vähenee ja perheen sisäinen turvallisuus lisääntyy.

Uudistuminen ja joustavuus

Varmistetaan työntekijöiden erityisosaaminen jatkuvilla ja syventävillä koulutuksilla. Työntekijät hyödyntävät Ensi- ja turvakotien liiton erityisosaamista ja mahdollisuutta konsultaatioon. Työntekijät ovat kouluttautuneet Lapset puheeksi -menetelmän käyttöön. Menetelmää juurrutetaan päiväryhmätyöskentelyyn vahvistamaan vanhemmuutta vauvaperheissä.

Kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Toimivien verkostojen säilyttäminen ja uusien verkostojen luominen muuttuneessa toimintaympäristössä asiakastyötä tukeviksi. Toimiminen vuoropuhelussa alueen muiden vauvaperhetoimijoiden kanssa.

Jälkityöskentelyryhmään kutsutaan tapaamisiin asiakkaita, jotka ovat olleet kahden vuoden sisällä mukana työskentelyssä sekä ryhmässä olevia asiakkaita. Tämä toteutetaan ryhmänä kahdesti vuoden aikana.

Toinen päiväryhmän ohjaajista kuuluu Vanhempi vankilan portilla kehittämistyöryhmään. Vanhempi vankilanportilla -hanke v. 2017 - 2019.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Toimintaa arvioidaan toteuttamalla itsearviointia. Toiminnan arvioinnissa hyödynnetään Ensi- ja turvakotien liiton Vaativan vauvatyön laatukriteereitä. Asiakkailta kerätään kirjallinen palaute ryhmäkauden lopussa sekä jälkityöskentelyryhmän päättyessä. Palautetta kerätään asiakkaita ryhmään ohjaavilta tahoilta, joilla kartoitetaan mm. yhteistyön sujuvuutta, kehittämisehdotuksia sekä näkemyksiä asiakkaan saamista hyödyistä.

3.2.4 Perhetupa

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Perhetupa on vauva- ja pikkulapsiperheiden kohtaamisen ja vertaistoiminnan paikka. Perhetuvan toiminta on ehkäisevää lastensuojelutyötä, joka tukee lapsiperheiden hyvinvointia ja vahvistaa vanhempien jaksamista. Toiminta on kaikille avointa.

Matalan kynnyksen toiminnalla mahdollistetaan vertaistuen ja yhteisöllisyyden toteutumista sekä tuetaan ihmisten osallisuutta. Perhetuvan toiminta on kansalais-toimintaa ja perheille vapaaehtoista. Tavoitteena on myös vahvistaa vanhempien ja lasten sosiaalisten kontaktien sekä turvaverkkojen rakentumista. Tarkoituksena on vähentää perheiden yksinäisyyttä. Lasten osallisuutta pyritään lisäämään. Lapset ovat toiminnan keskiössä ja heidät kohdataan ja huomioidaan monin eri tavoin lapsen omalla tasolla. Vauvoille ja pikkulapsille tarjotaan erilaista toimintaa huomioiden lapsen ikä ja kehitysvaihe (mm. muskari, vauvajooga, värikylpy, aistihuone, toiminnalliset tuokiot). Perhetupa on osa yhdistyksen palvelukokonaisuutta.

Perhetuvan avointa päivätoimintaa on neljänä päivänä viikossa. Torstain toiminta on suunnattu alle 1 v. lasten perheille. Perhetupa toimii vanhempien ja lasten yhteisenä olohuoneena sekä yhdessä olemisen paikkana. Perheet tuottavat itse toimintaa osallistumalla. Toimintaan voi tulla anonyymisti ja se on perheille maksutonta. Tarvittaessa on myös mahdollisuus palveluohjaukseen sekä henkilökohtai-

seen tukeen. Tilapäistä lastenhoitoa on tarjolla yhtenä päivänä viikossa 0-6 -vuotiaille lapsille. Lastenhoito tukee vanhempien jaksamista ja hyvinvointia, erityisesti yksinhuoltajien.

Vertaisryhmätoiminnan mahdollistaminen on olennainen osa Perhetuvan toimintaa. Ryhmät voivat kokoontua maksutta. Perhetuvan tiloissa kokoontuu omatoimisia perheiden vertaisryhmiä, jotka voivat tavata tiloissa päivätöiminnan jälkeen tai viikonloppuisin. Mahdollisia uusia vertaisryhmiä toteutetaan tarpeen mukaan. Yhteistyössä neuvolan ja Dilan kanssa toteutetaan yksinodottajille oma perhevalmennus. Toteutetaan myös turvapaikan saaneiden äiti-lapsi -ryhmää yhteistyössä neuvolan ja seurakunnan kanssa. Ryhmä kokoontuu Perhetuvalla kerran viikossa. Perhetuvan tiloja voi vuokrata myös lasten syntymäpäiväjuhliin.

Perhetuvan työntekijät ovat mukana yhdistyksen kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä ja toteutuksessa sekä osallistuvat erilaisiin lapsiperheiden tapahtumiin eri yhteistyötoimijoiden kanssa.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Perhetuvalle tulevat perheet voivat olla hyvinkin erilaisista lähtökohdista ja elämäntilanteista. Kaikilla on sama mahdollisuus osallistua toimintaan, jokainen vanhempi päättää itse mitä kertoo muille itsestään, tietoja ja nimiä ei kysellä. Jokainen saa olla samanarvoinen vanhempi kuin muutkin, taustat eivät määrittele vanhemmuuden arvoa. Perhetuvalla voi käydä useana päivänä viikossa ja olla halutessaan aamusta iltapäivään asti. Perhetuvalla on matala kynnys tuen hakemiseen ja saamiseen.

Työntekijät seuraavat lapsiperheiden asioita paikallisella ja yhteiskunnallisella tasolla sekä toiminnan suunnittelussa huomioidaan toimintaympäristön muutokset.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Perhetuvalla työskentelee vastaava perhetyöntekijä (50%), vauvaperhetyöntekijä (50%), ohjaaja (85%), lastenhojaaja (50%). Vastaava työntekijä toimii myös 50% Lastensuojelun Keskusliiton Päijät-Hämeen järjestöagenttina. Perhetupa saa näkyvyyttä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti. Perhetupa on mukana Päijät-Hämeen kohtaamispaikkojen verkostossa.

Työntekijät osallistuvat lisäkoulutuksiin. Osallistutaan ensi- ja turvakotien liiton kehittämistoimintaan ja koulutuksiin. Markkinoidaan yhdistyksen toimintaa ja monipuolista palveluketjua sekä vahvistetaan yhdistyksen profiilia.

Perhetuvan toiminta on avointa ja läpinäkyvää lastensuojelujärjestön työtä. Pyritään olemaan ajan tasalla muiden lapsiperheoimijoiden palveluista sekä perheiden palvelujen tarpeesta ja niiden kehittämisestä. Yhdistyksen sisällä kehitetään uusia yhteistyön muotoja.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Perhetupa on osa Päijät-Hämeen perhekeskusverkostoa. Vastaava työntekijä on mukana Päijät-Hämeen perhekeskusten kehittämistyössä ja verkostoissa. Perhetupa toimii yhteistyössä eri sektoreiden lapsiperheiden kanssa työskentelevien tahojen kanssa. Keskeinen yhteistyötaho ovat neuvoloiden terveydenhoitajat (perheiden ohjaus, tiedotus, yhteinen perhevalmennus). Lapsiperheiden kotipalvelu ohjaa perheitä Perhetuvan toimintaan ja perhetyöntekijät ovat tarvittaessa perheen mukana tutustuttamassa. Osallistutaan eri toimijoiden verkostopalavereihin ja toteutetaan yhteistä toimintaa (mm. lapsiperheoimijat, vauvaverkko, Yhteisapelillä kohti arjen hyvinvointia -hanke, Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkosto). Työntekijä on mukana Dilan ja yhdistyksen vauvatyön toteuttamassa Haikara-kahvilassa, joka toteutetaan Hykyn Perhetilkussa.

Vahvistetaan nykyisiä kumppanuuksia ja etsitään myös uusia tapoja tehdä yhteistyötä. Etsitään myös uusia yhteistyökumppaneita. Oppilaitosyhteistyötä tehdään harjoittelussa olevien sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden osalta. Vapaaehtoisille tarjotaan osallistumisen mahdollisuuksia. Tehdään tutustumiskäyntejä paikallisesti ja myös eri kaupunkien kohtaamispaikkoihin.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Perhetuvan kävijöiden määrää seurataan päivittäin ja tilastoidaan. Toiminnan kävijämäärä sekä aktiivinen osallistuminen toimivat vaikuttavuuden mittareina. Asiakaspalautetta kerätään kerran vuodessa webropol-kyselylomakkeilla ja suullista palautetta voi antaa myös. Yksittäisten kävijöiden määrää selvitetään vuoden aikana kahdella kuukauden otosjaksolla. Samalla selvitetään myös kävijöiden ikä- ja sukupuolijakaumaa. Toiminnan vaikuttavuuden tuloksia tuodaan esille rahoitusten hakemisessa sekä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Työntekijät toteuttavat myös omaa arviointia. Yhteistyökumppaneilta kerätään kerran vuodessa palautetta. Sofian asiakastietojärjestelmän sisältöä kehitetään liiton

kanssa Perhetuvalle soveltuvaksi ja sitä käytetään tilastoinnissa sekä arvioinnissa. Haetaan Lahden kaupungilta vuosittaista avustusta Perhetuvan toiminnalle. STEA:lta haetaan kohdennettua toiminta-avustusta.

Asiakastyöskentelyä ohjaavat yhdistyksen omassa laatukäsikirjassa määritellyt laatu-kriteerit.

4 PERHEVÄKIVALTATYÖ

Perheväkivaltatyö on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä. Työssä korostuvat yhteistyö ja kumppanuus eri toimijoiden kanssa. Työ sisältää laitos- ja avopalvelun, jotka muodostavat omat tiimensä: turvakotityön tiimi ja väkivaltatyön avopalvelun tiimi. Näiden tiimien työskentelyn periaatteena on turvallisuuden huomioiminen, asiakaslähtöisyys ja luotettavuus. Työn tavoitteena on kaikkien väkivallan osapuolien huomioiminen ja heidän oikeutensa saada apua. Perheväkivaltatyön perustehtävänä on tarjota turvaa ja tukea yksilölle ja koko perheelle perhe- ja lähisuhdeväkivalta- tai sen uhkatilanteessa, erityisesti lapsen asema huomioiden.

Perheväkivaltatyön sisältöön kuuluu merkittävänä osana turvallisuustyö ja vaikuttamistoiminta sekä ehkäisevä työ. Tämän työn tavoitteena on vahvistaa kansalaisten ja eri toimijoiden ymmärrystä turvallisuuden merkityksestä hyvinvointiin sekä siihen vaikuttavista tekijöistä. Tämä tapahtuu mm. laaja-alaisen verkostotyön, kansalaiskohtaamisten, koulutuksien ja aihealueeseen tuotetun materiaalin levittämisen ja tiedottamisen kautta.

4.1 Turvakoti

Turvakoti on tarkoitettu lähisuhdeväkivaltaa kokeville tai sen uhan alla eläville aikuisille naisille, miehille ja lapsille. Turvakodissa on viisi perhepaikkaa, joihin voi hakeutua mihin vuorokauden aikaan tahansa lähisuhdeväkivallan kriisitilanteissa.

Turvakodilta on mahdollista saada puhelimitse ympärivuorokauden (24 h) henkilökohtaista neuvontaa ja opastusta lähisuhdeväkivaltatilanteessa.

Turvakoti tarjoaa välitöntä kriisiapua, ympärivuorokautista turvattua asumista sekä akuuttiin tilanteeseen liittyvää psykososiaalista tukea, neuvontaa ja ohjausta lähi-

suhdeväkivaltaa kokeneelle tai sen uhan alla eläville henkilöille. Tavoitteena on väkivaltakierteen katkaisu ja fyysisen sekä psyykkisen lähisuhdeväkivallan ehkäisy.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen

Turvakotityön kehittämisen painopisteenä on asiakkaiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. Kriisityötä tehdään asiakaslähtöisesti; asiakas itse määrittelee tuen tarpeet, joita lähdetään käsittelemään yhdessä asiakkaan kanssa. Työskentelyssä pyritään huomioimaan kaikki asianosaiset, joita tilanne koskettaa. Turvakotityön tavoitteena on osaltaan luoda ja mahdollistaa turvalliset puitteet perheiden ja yksilöiden arjen elämään. Yhteisöllisenä toimintana turvakodissa aloitetaan aikuisille ja lapsille kohdennetut ryhmätoiminnat.

Turvakotijakson aikana kiinnitetään erityistä huomiota lapsen tilanteeseen ja hänen osallisuutensa edistämiseen. Lapsen tarpeisiin pyritään vastaamaan aiempaa monipuolisemmalla tavalla henkilöstön erityisosaamista hyödyntäen. Tavoitteena on lapsen väkivaltakokemuksen kuuleminen, lapsen näkyväksi tekeminen ja lapsen oikeuksien turvaaminen. Turvakodissa kehitetään vapaaehtoistoimintaa yhdessä koko henkilöstön kanssa. Vapaaehtoisille järjestetään yhteinen suunnitteluiltapäivä turvakodin henkilöstön kanssa. Tavoitteena on juurruttaa vapaaehtoiset osaksi turvakotityön arkea.

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Turvakoti tarjoaa lakisääteisiä palveluja lähisuhdeväkivaltaa kokeville tai sen uhan alla eläville asiakkaan lähtökohdista riippumatta. Turvakotipalveluiden maksuttomuus lisää yhdenvertaisuutta asiakkaiden välillä. Turvakotipalvelut ovat kaikkien saatavilla, riippumatta kansalaisuudesta tai oleskeluluvasta. Turvakoti on tiloiltaan esteetön.

Turvakodin työskentelytapa tukee yhdenvertaisuutta, joka perustuu erilaisten asiakkaiden kunnioittavaan kohtaamiseen. Työntekijät mallintavat omalla toiminnallaan toisen ihmisen kunnioittavaa, inhimillistä, tasavertaista ja oikeudenmukaista kohtelua.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Turvakodissa lasten kanssa tehtävä työ vaatii erityisosaamista, jota tuetaan lapsiin suunnatuilla koulutuksilla. Lapsen kanssa työskentely tapahtuu yhteistyössä vanhempien kanssa, vanhempia tuetaan näkemään lapsen tarpeet sekä toimimaan lasta tukevalla tavalla perheen kriisitilanteessa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos järjestää koulutuksia ja huolehtii osaamisen päivittämisestä koko turvakodin asiakastyöstä vastaavan henkilöstön osalta. Turvakodin työntekijät osallistuvat suunnitellusti myös muiden tahojen järjestämiin koulutustilaisuuksiin, jotta työntekijöiden osaaminen on ajan tasalla.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Turvakoti toimii aktiivisesti eri verkostojen kanssa asiakkaan palvelupolkujen vahvistamiseksi. Turvakodilla on erityinen rooli erityispalvelua tuottavana yksikkönä erilaisten kumppanuuksien ja verkostojen kanssa toimiessa. Pyritään tiiviiseen yhteistyön kehittämishankkeiden ja paikallisverkostojen kanssa liittyen lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen ja ehkäisyyn. Turvakoti kuuluu keskeisenä toimijana Marak-toiminnan seudulliseen työryhmään, jossa rakennetaan turvallista tulevaisuutta vakavan väkivallan tai sen uhan alla eläville asiakkaille. Maahanmuuttajien lisääntymisen myötä maahanmuuttaja- sekä tulkkipalveluita tuottavien yhteistyökumppaneiden verkostoja tullaan vahvistamaan. Turvakodissa työskentelee perhe- ja kriisityöntekijä, jolla on erityiskiinnostusta ja osaamista maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden kanssa työskentelyyn.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Asiakastyöskentelyä ohjaavat yhdistyksen omassa laatukäsikirjassa sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen laatukäsikirjassa määritellyt laatukriteerit, joihin pohjautuen suoritetaan laatukäsikirjan mukaista toiminnan arviointia. Toiminnan vaikuttavuutta osoittaa asiakastyön suunnitelma ja sen toteutuminen sekä turvakotijakson jälkeen kerättävä asiakaspalaute. Lasten kanssa tehtävästä työstä kerätään palautetta lapsilta itseltään sekä turvakodissa olevalta vanhemmalta omilla palautelomakkeilla.

Palautelomake on sähköisessä muodossa ja sitä hallinnoi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Palautelomake ohjataan täyttämään turvakotijakson päättyessä turvakodin asiakastietokoneella. Tarvittaessa palautelomakkeen täyttämiseen saa henkilökunnalta apua. Palaute turvakotityöstä ei tule henkilökunnan tietoon välittömästi turvakotijakson jälkeen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos julkaisee palautteista yhteenvedon kaksi kertaa vuodessa.

4.2 Väkivaltatyön avopalvelut

Vuoden 2019 aikana toteutetaan organisatorinen yhdentyminen, jossa aiemmat työmuodot: Jussi-työ, Avokriisityö ja Turvallisten perheiden Päijät-Häme -toiminta sekä Lapsityö muodostavat yhden palvelukokonaisuuden, Väkivaltatyön Avopalvelun. Samassa yhteydessä muutetaan myös työntekijöiden nimikkeet.

Aikuisasiakastyön osalta väkivaltatyön avopalvelu on matalan kynnyksen keskusteluapua, joka muodostuu yksilö-, pari- ja perhetapaamisista. Tapaamiset sisältävät muutosta tukevaa keskusteluapua sekä neuvontaa ja ohjausta erilaisissa elämäntilanteissa eläville miehille, naisille ja pareille heidän perheväkivaltakriisinsä eri vaiheissa, riippumatta siitä, onko kyseessä väkivallan tekijä vai kokija.

Asiakastyön lisäksi turvallisuustyö, vaikuttamistoiminta ja ehkäisevä työ sisältyvät keskeisinä toimintoina väkivaltatyön avopalveluihin. Turvallisuustyöhön sisältyvä vaikuttamistoiminta on asennevaikuttamista ja tiedon levittämistä aihealueesta eri kohderyhmien näkökulmasta. Ehkäisevän työn, puheeksioton ja varhaisen puuttumisen merkityksen korostaminen niin perus- kuin erityispalveluissa on myös keskeistä turvallisuustyön ja vaikuttamistoiminnan sisältöä.

Väkivaltatyön avopalvelussa työskentelee myös lapsityöntekijä, jonka kohderyhmänä ovat perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneet kouluikäiset lapset. Lapsityöntekijällä on valmius kohdata myös leikki-ikäisiä lapsia.

Integroidun väkivaltatyön toteutuessa, samanaikainen eri osapuolien huomioiminen ja auttaminen edistää toivottua muutosta tehokkaammin ja on vaikutuksiltaan pitkäkestoisempaa.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Vapaaehtois- ja vertaistoimintaa pyritään vahvistamaan kehittämällä niihin uusia toimintamuotoja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Jo tämän vuoden aikana väkivaltatyön avopalvelujen työntekijä on ollut vetämässä Myllyhoitoyhdistys ry:n äitiryhmää vanhemmuus- ja lähisuhdeturvallisuusteemoilla. Tätä alkanutta yhteistyötä jatketaan myös vuonna 2019 osallistumalla em. äitiryhmän lisäksi Myllyhoitoyhdistyksen läheisiltoihin väkivalta- ja turvallisuustyön sisällöillä.

Väkivaltatyön asiakastyössä pyrimme entistä enemmän vahvistamaan apua saaneiden osallisuutta toiminnan kehittämisessä, esim. asiakastyöhön sisältyvän palautteen ja arvioinnin yhteydessä. Asiakkaan antama palaute työntekijälle hyödyllisistä työskentelytavoista auttaa työntekijää jatkuvassa oppimisprosessissa sekä pitää väkivaltatyön kehitystä yllä.

Etsimme edelleenkin myös ensi vuonna erilaisia keinoja ja mahdollisuuksia vertaisuuden hyödyntämiseen asiakastyössä.

Eriyisen lapsityöntekijän myötä lapsityön tehostuminen vahvistaa lapsen osallisuutta perhe- ja lähisuhdeväkivaltilanteissa. Yhdistyksessä lasten kanssa tehtävä työ perustuu erityisosaamiseen ja yhteistyöhön kaikkien yhdistyksen eri työmuotojen kanssa. Tämä yhteistyö mahdollistaa kokonaisvaltaisen ja samanaikaisen työskentelyn perheen kaikkien osapuolten kanssa, silloin kun perheessä on väkivaltaa tai sen uhkaa. Vuoden 2019 osalta tavoitteena on hyödyntää entistä tehokkaammin yhdistyksen sisäisen toimintaympäristön yhteistyömahdollisuuksia, mikä parhaimmillaan lisää yhdistyksen eri työmuotojen kautta tapahtuvaa asiakasohjautuvuutta lapsityöhön.

Yhdenvertaisuuden lisääminen yhteiskunnassa

Eri ikäryhmille kohdistetut lähiturvallisuusessitteet, Turvallinen lapsuus (2016), Turvallinen nuoruus (2017), Aikuisiän turvallisuus ja Turvallinen ikääntyminen (2018) ovat valmistuneet. Hyvän alkuvastaanoton jälkeen, vuonna 2019 esitteitä on tavoitteena jakaa 5000 kpl kansalaiskohtaamisissa, eri infopisteissä sekä ammattilaisien kautta yli maakuntarajojen. Alakouluikäisten huoneentaulun ”Täällä on turvallista jutella huolista” jakamista jatketaan myös tulevana vuonna koulujen oppilasluonnon sekä muiden lasten kanssa toimivien keskuudessa.

Olemme myös vuonna 2019 väkivaltatyön avopalveluna aktiivisesti mukana alueen avaintoimijoista koostuvan Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn seutukoordinaattoryhmän toiminnassa yhteistyössä Sosiaalialan osaamiskeskus Verson ehkäisevän työn koordinaattorin kanssa. Tämän ryhmän toimintaa ohjaa ”Tavoitteena turvallisuus”-ohjelman (Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2017-2020) sisältö ja kehittämisen keihäänkärjet. Näitä ovat mm. koulutuskoordinaatio, palvelupolkujen ja toimijaesittelyjen kuvaaminen ja ajantasaisen tiedon tuottaminen sekä hyödyllisten linkkien liittäminen www.phturvallisuusverkosto.com wiki-alustalle. Osallistumme maakunnalliseen Turvallisuusverkostoon, joka kokoaa säännöllisesti alueen toimijoita vuorovaikutteisiin ja informatiivisiin kokouksiin.

Osallistumme väkivalta- ja turvallisuustyön sisällöillä myös v. 2019 eri työryhmien ja verkostojen toimintaan, esim. Parisuhdetoimijoiden verkostoon, jonka kautta järjestetään kansalaistapaamisia ja koostetaan aihealueeseen liittyvää infoa ammattilaisille. Olemme mukana myös Valopilkkujen (Harjulan settlementti) moniammatillisessa asiantuntijatiimissä, jossa luodaan vuoden 2019 aikana kiusaamisväkivaltaan puuttumisen malli.

Väkivaltatyön avopalvelulla on jatkossakin vahva edustus yhdistyksemme lapsityöryhmässä, mm. lapsityöryhmän puheenjohtajuuden muodossa. Lapsityöryhmä järjestää edelleen vuoden aikana n. viisi asiakas-/kansalaistapahtumaa lapsille, nuorille ja perheille, joissa virkistuksen lisäksi on mahdollisuus tutustua yhdistyksen työmuotoihin ja esim. Kannustavan kasvatuksen materiaaliin.

Väkivaltatyön avopalvelutiimi on edelleen aktiivisesti mukana myös ensi vuonna jatkuvassa väkivaltatyön avopalvelujen kehittämisessä, joka liittyy Ensi- ja turvakohtien liiton vetämään väkivaltatyön avopalvelujen kehittämisprosessiin. Väkivaltatyön avopalvelujen laadun tarkasteluun ja kehittämistarpeisiin liittyy myös vuoden 2019 aikana toteutettava väkivaltatyön avopalvelujen auditointi.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

LAPE-muutosohjelman tavoitteena on luoda lähipalveluna toimiva perhekeskustoimintamalli, jonka avulla verkostoidaan ja sovitetaan yhteen julkiset sote- ja kasvatustalouden palvelut sekä järjestöjen ja seurakuntien palvelut. Pyrimme olemaan aktiivisesti mukana lähisuhdeväkivaltatyön osaajina luomassa perhekeskuksiin toimintamalleja kaltoinkohtelun ja lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen ja puheeksi ottamiseen sekä perheen tukemiseen.

Perhekeskustoimintamallin tavoitteena on myös varmistaa vaativaa erityisosaamista edellyttävien palvelujen laatu ja asiakaslähtöinen, alueellisesti kattava saatavuus. Maakunnassa lähisuhdeväkivaltatyön palvelujen saatavuudessa on suuret alueelliset erot. Meidän tulee omalta osaltamme vaikuttaa alueellisten erojen kaventamiseen ja asiakasohjautumiseen lisäämällä jalkautuvaa asiakastyötä ja konsultaatiota sekä hyödyntämällä myös sähköisiä palveluja kehittämällä digitaalisesti tapahtuvaa konsultaatiota ja verkostotyötä.

Väkivaltatyön avopalvelun tuottajana toimimme edelleen aktiivisesti eri kunta-, järjestö- ja seurakuntatoimijoiden sekä poliisin välisten yhteistyörajapintojen ja yhteistoiminnan kehittämiseksi.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Päijät-Hämeessä tiivistetään Neljän tuulen ajattelun näkökulmaa sekä ehkäisevässä työssä että varhaisessa puuttumisessa: mielenterveys-, päihde-, ongelmapelaamis- sekä lähisuhdeväkivaltaproblematiikan huomioimista mahdollisina samanaikaisina tai toisiinsa liittyvinä ilmiöinä. Väkivaltatyön avopalvelu (verkostokoordinaattori)

on osana tätä toimintaa ja yhtenä toteuttajatahona 26.9.2019 Lahden Sibeliustalossa järjestettävässä pARTS 19 -tapahtumapäivässä, jossa yhdistetään uudella tavalla taiteet ja teknologia yhteiskuntaosallisuuden kokemiseen. Tapahtumaan sisältyy seminaari, myös nuorille suunnatut työpajat sekä Sinfonia Lahden akustisvisuaalinen iltakonsertti. Tässä tapahtumassa toteutuu yhteistyö sekä kulttuuri- että teknologiatoimijoiden kanssa haastavissa olosuhteissa elävien perheiden voimaantumiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Jatketaan Akuutti 24:n kanssa alkannutta yhteistyötä lähisuhdeväkivallan tunnistamisen ja palveluohjauksen näkökulmasta. Samalla teemalla jatketaan myös kuntakohtaisia tapaamisia SOTE/sivistystoimen toimijoiden kanssa. Aloitetaan yhteistyö Rauhanturvaliiton kanssa kotiutuvien rauhanturvaajien lähisuhdeturvallisuus -teemalla.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Turvallisuustyön, vaikuttamistoiminnan ja ehkäisevän työn osalta palautetta kerätään kirjallisen palautteen muodossa koulutustilaisuuksiin, prosessikoulutuksiin ja työpaikkakohtaisiin tapaamisiin osallistuneilta. Eri tahoille jaetun materiaalin merkityksestä ja vaikutuksista käydään arviointikeskusteluja kyseisen kohderyhmän kanssa. Turvallisuustyön, vaikuttamistoiminnan ja ehkäisevän työn vaikuttavuutta arvioidaan myös eri yhteistyötahojen kanssa verkostotapaamisissa saadun palautteen perusteella.

Sekä väkivaltatyön avopalvelun asiakastyön että turvallisuustyön, vaikuttamistoiminnan ja ehkäisevän työn osalta tulemme edelleen kehittämään ja laajentamaan digitaalisesti tapahtuvaa asiakaspalautetta ja raportointia vaikuttavuuden osoittamiseksi.

Aiomme ensi vuoden aikana kehittää erilaisia digitaalisia työkaluja laajentaaksemme palautteen saamista eri sidosryhmiltä ja yhteistyökumppaneilta. Suunnitelmiimme sisältyy myös ennakkokyselyn/testin laatiminen yhdistyksen kotisivuille yhdistyksessämme tehtävän väkivaltatyön esittelyn yhteyteen. Tässä ennakkokyselyssä kotisivuillamme vieraileva voisi kyselyyn vastatessaan arvioida tarvettaan hakea apua perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyön palveluistamme.

4.2.1 Lapsityö (Tukea ja turvaa tässä ja nyt -lapsi ei voi odottaa! -hanke)

Tukea ja turvaa tässä ja nyt -lapsi ei voi odottaa! -hanke (2017 – 2020) kuuluu Lastensuojelun keskusliiton koordinoimaan Kaikille eväät elämään -avustusohjelmaan.

Lapsityöntekijän asiakkaina ovat perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneet kouluikäiset lapset. Lapsityöntekijä on työskennellyt hankkeen aikana myös leikki-ikäisten lasten ja nuorten kanssa.

Lapsityö kuuluu avopalveluiden väkivaltatyön palveluun, jossa asiakkaat kohdataan kokonaisina perheinä ja kaikkia perheenjäseniä pyritään auttamaan. Vanhemmuustyössä keskustellaan vanhemman kanssa väkivallan vaikutuksista lapsen elämään. Kaikkien perheenjäsenten selviytymiskeinoja edistetään. Vanhemman vahvuuksia ja kannustavaa kasvatusta vahvistetaan.

Lapset ohjautuvat lapsityöhön järjestön toiminnan piirissä olevista perheistä ja yhteistyökumppaneiden ohjaamina. Myös perhe itse voi ottaa suoraan yhteyttä lapsityöntekijään. Lapsityöntekijä tekee yhteistyötä perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden lasten elämään liittyvien muiden toimijoiden kuten lapsiperheiden sosiaalityön, perheneuvolan, koulujen, päiväkotien ja toisten järjestöjen kanssa.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Lapsityö on osa yhdistyksen perheväkivaltatiimin avopalvelukokonaisuutta. Tiimin toimintaa kehitetään vuoden 2019 aikana; perhe kohdataan väkivaltatyössä kokonaisena perheenä, jonka kaikkien jäsenten tarpeisiin pyritään vastaamaan. Työparityöskentelyä kokeillaan ja vanhemmuustyön yhteisiä pinta-aloja kirkastetaan. Lapsityössä on integroiduttu osaksi Päijät-Hämeen muiden lapsiperheiden palvelujen rakennetta. Vuoden 2019 aikana hankkeessa lähestytään myös Päijät-Hämeen aikuispalveluiden työntekijöitä ja pyritään lisäämään yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä lapsen tarpeista ja tilanteista myös silloin kun perheen aikuisilla on pulmia.

Lapsityöntekijä jatkaa lapsilähtöisten koulutusten ja infotilaisuuksien järjestämistä eri yhteistyötahoille. Tilaisuuksia järjestetään vuoden aikana osana väkivaltatyön tiimin yleistä vaikuttamistoimintaa. Myös lapsen osallisuutta lisääviä, räätälöityjä koulutuksia järjestetään kysynnän mukaan.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Lasten ohjautumista lapsityön piiriin kehitetään vuoden aikana. Tavoitteena on, että yhä useampi tukea tarvitseva lapsi ohjautuisi lapsityöhön.

Yhteistyö Vanhempi vankilan portilla- hankkeen (VVP) ja Ylisukupolvisen kaltoin-kohtelun katkaiseminen –hankkeen (YKK) kanssa jatkuu vuoden aikana. VVP-hankkeen kanssa toteutetaan yhteinen lasten vertaisryhmä helmi-toukokuussa 2019. YKK-hankkeen kanssa jatketaan säännöllisiä yhteistyötapaamisia hankkeiden

välisen vertaisarvioinnin sekä puheeksiottamisen välineeksi kehitetyn Turva10 tiimoilta. Myös Pelastakaa lapset ry:n Arjesta voimaa -Lapsikeskeinen työ ja myönteinen tunnistaminen lapsen arkiympäristöissä -hankkeen kanssa tehdään yhteistyötä, jaetaan materiaaleja ja mahdollisesti järjestetään yksi yhteinen, pienimuotoinen lasten kohtaaminen vuoden aikana.

Lapsityöntekijä jatkaa Ensi- ja turvakotien liiton koordinoimassa Lapset työssämme -työryhmässä ja Pesäpuun koordinoimassa, valtakunnallisessa lasten osallisuutta tukevassa Salapoliisit -ryhmässä.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Lapsityöntekijä tulee osallistumaan Kaikille eväät elämään -avustusohjelman kouluksiin ja verkostopäiviin sekä Lastensuojelun keskusliiton seminaareihin vuoden aikana.

Hankkeen viestinnän tueksi luotu eri järjestöjen viestinnän ja vaikuttamisen ammattilaisista koottu Viestintäwelhot -työryhmä jatkaa vuonna 2019 (neljä kertaa vuodessa).

Lapsityöhön saatiin käyttöön kuvia ja logo hankkeen ajaksi (lastenkirjailija Tuula Pereen kirjan Sanni ja apteekin salmiakki -hahmo, Emanuel Tamasin grafiikka). Yhteistyö kirjailija Tuula Pereen kanssa jatkuu.

Lapsityöntekijä pilotoi Ensi- ja turvakotien liiton Digihankkeessa kehitettävää lapsille suunnattua mobiilisovellusta asiakastyössä vuoden aikana.

Lapsityöntekijä alkaa vetämään yhdistyksen Lapsityöryhmää vuoden 2019 alusta. Ryhmän ydintehtävää ja tavoitteita täsmennetään yhdessä ryhmäläisten kanssa. Lapsityöryhmän järjestämät tapahtumapäivät ovat jatkossa koko yhdistyksen yleistä vaikuttamistoimintaa eivätkä pelkästään Lapsityöryhmän vastuulla.

Lapsityöntekijä päivittää väkivaltatyön avopalveluiden Nukketyöntekijä Leevi-Loviisan Instagram-sivuja, yhdistyksen Facebook-sivuja ja tuottaa materiaaleja yhdistyksen nettisivuille. Alkuvuodesta lapsityöntekijä järjestää digitaalisen viestinnän työpajan halukkaille Lahden ensi- ja turvakodin työntekijöille.

Lapsityöntekijä osallistuu vuoden aikana Folkhälsanin Trappan -menetelmäkoulutukseen (500 €) ja soveltaa siinä oppimaansa lasten ja nuorten kanssa työkentelyssä. Lapsityöntekijän liiton extranettiin luoma Lapsityön kehittämissivuston päivittäminen alkaa pikkuhiljaa.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Lapsityön tueksi on luotu kokemusasiantuntijaryhmä nuorista aikuisista. Heitä tavataan säännöllisesti. Kokemusasiantuntijat tarkastelevat rakentavasti hankkeen ja koko yhdistyksen työtä, lapsen osallisuuden toteutumista ja antavat omia ideoitaan ja näkökulmiaan kehittämistyöhön. Lapsityöntekijä kehittää kokemusasiantuntija-toimintaan rakenteita yhdessä Mieskaveritoiminnan koordinaattorin kanssa.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen ja arviointi

Lapsityöntekijä osallistuu Kaikille eväät elämään -avustusohjelman järjestämiin koulutuksiin, joissa työstitään hankkeiden arviointia. Tukea ja turvaa -hankkeen vaikuttavuusarvioinnin mittareita työstitään edelleen vuoden aikana. Lapsityöntekijä jatkaa lasten viiden tapaamiskerran mallin ja siihen sopivien työvälineiden ja menetelmien jalostamista. Apuna kehittämisessä on lapsityöntekijän koollekutsu-ma Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistysten valtakunnallinen lapsityöntekijöiden verkosto.

4.3 Nettiturvakotitoiminta

Nettiturvakoti on matalan kynnyksen auttamistyötä väkivaltayössä. Ensi- ja turvakotien liitto on Suomessa ainoa taho, joka ylläpitää ja koordinoi ko. toimintaa.

Nettiturvakoti auttaa väkivallan kaikkia osapuolia ja siellä voi keskustella joko ammattiauttajan tai samaa kokeneiden kanssa. Erityisesti lapsia ja nuoria kannustetaan tutustumaan virtuaaliturvakotiin. Nettiturvakodissa on tietoa perheväkivallasta ja avun muodoista lapsille, nuorille ja aikuisille. Apua saavat kokijat ja tekijät. Nettiturvakodista löytyy tietoa myös ammattilaisille.

Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistysten väkivaltatyön ammattilaiset ovat osallistuneet Nettiturvakotitoiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen.

5 PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN

Yhdistyksen perhetyö ja eroauttaminen on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä. Työtä toteutetaan avopalveluna ja sitä tehdään pääsääntöisesti koko perheen kanssa, erityisesti lapsen etu huomioiden.

Päätavoitteena on

- perheen tukeminen erilaisissa elämäntilanteissa
- lapsen ja vanhemman vuorovaikutussuhteen vahvistaminen

Perhetyö ja Eroauttaminen –tiimin tehtävänä on kehittää ja koordinoita yhdistyksen perhe- ja erotyötä. Tiimi koostuu Mieskaveritoiminnasta, Tapaamispaikkatyöstä, Ero lapsiperheessä työstä sekä Vanhempi vankilan portilla hankkeesta (yhteistyöhanke Kanta-Hämeen perhetyö ry:n sekä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa). Tiimi kokoontuu kuukausittain.

Toiminnan painopisteet ja kehittämissuunnitelmat v. 2019

Kehitetään perhe- ja erotyötä varhaisen vuorovaikutuksen, väkivalta-, mielenterveys- ja päihdetyön erityisosaajana. Työssä huomioidaan eri elämäntilanteissa olevat perheet ja erityisesti lapsen tarpeet.

Tehdään käytännön yhteistyötä ja tiedotetaan ajankohtaisista asioista yhdistyksen omille työmuodoille ja yhteistyökumppaneille. Tehdään näkyväksi yhdistyksen moninäkökulmaista perhe- ja erotyötä.

Toteutetaan yhteistyössä Väkivaltatyön avopalveun ja Turvakodin kanssa teemalliset Yhteistyökahvit verkostoille 1-2 kertaa vuodessa. Jalkaudutaan teemallisille yhteistyökahveille myös ympäristökuntiin, esim. Hollolaan ja Heinolaan.

Tiimi tehostaa yhteistyötä ja asiakasohjausta yhdistyksen eri työmuotojen välillä. Työntekijä on asiakkaan tukena tarpeen mukaan tämän siirtyessä työmuodosta toiseen. Lisätään työyhteisön yhteisöllisyyttä järjestämällä yhteisiä tapahtumia ja talkoita.

Tehdään osallisuutta ja vapaaehtoisuutta mahdollistavaa kansalaisjärjestölähtöistä tapahtuma- ja vaikuttamistoimintaa. Tiimi toimii tapahtumien järjestelyjen osalta tiiviissä yhteistyössä lapsityöryhmän kanssa. Vertaisuus ja vertaistuki mahdollistuvat sekä ryhmämuotoisissa että vapaaehtoisuuteen perustuvissa toiminnoissa. Pidetään huolta henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta. Järjestetään kehittämis- ja virkistyspäiviä kaksi kertaa vuodessa.

5.1. Tapaamispaikka

Tapaamispaikassa järjestetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 27 §:n mukaista palvelua, joka mahdollistaa lapsen ja hänestä erossa asuvan vanhemman turvallisen tapaamisen lapsen edun sitä vaatiessa. Tapaamisten valvonta ja tuki perustuu lastenvalvojan, tuomioistuimen tai lastensuojelun päätökseen, jossa määritellään valvonnan sisältö. Tapaamispaikkatoiminnalle ei ole kuntarajoja. Lapsen kotikunta vastaa käyttömaksusta.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Asiakkaiden osallisuutta pyritään edistämään erilaisilla osallisuutta tukevilla menetelmillä. Heidän kanssaan käydään keskusteluja, joiden avulla huomioidaan ja tuodaan esiin lasten ja perheiden toiveet ja tarpeet. Huolehditaan siitä, että asiakas tulee kuulluksi ja ymmärretyksi omalla äidinkielellään tai muulla yhteisellä kielellä. Kirjausta tapaamisten kulusta pyritään tekemään yhdessä asiakkaan kanssa yhä enemmän, jotta toiminta on avointa ja asiakasta osallistavaa.

Tapaamispaikkatoimintaa suunnitellaan erityisesti lapsen tarpeet huomioiden. Lapsen osallisuutta edistetään tukemalla vanhempaa huomioimaan lapsen tarpeet. Tapaamistyössä lasta kuullaan ja näin hänellä on mahdollisuus vaikuttaa tapaamisen kulkuun ja lapsen tarpeet välittyvät myös lähettävälle taholle.

Tapaamispaikan aikuis- ja lapsiasiakkailta sekä yhteistyötahoilta pyydetään säännöllisesti palautetta toiminnasta. Kirjallinen ja suullinen palaute käsitellään ja palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämiseen niin, että toiminta vastaa mahdollisimman hyvin asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita ja tavoitteita.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Tapaamistoiminnan periaatteisiin kuuluu, että tapaaminen on kaikille osapuolille turvallinen, päihteetön ja väkivallaton. Tapaamispaikalla kaikki osapuolet kohdataan tasavertaisesti sekä arvostavasti. Perheille tarjotaan tilaisuus osallistua erilaisiin yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin. Heitä rohkaistaan mahdollisuuksien mukaan osallistuman lapsiperheille tarkoitettuihin toimintoihin ja tapahtumiin, jotta he saavat uusia kokemuksia ja kohtaavat muita lapsiperheitä. Palvelu on asiakasperheille maksutonta ja palvelua tarjotaan kaikille tarvitseville tasavertaisesti.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Lastensuojelulain muutosten myötä yhteistyö lapsiperhepalveluiden ja Perheoikeudellisen yksikön kanssa on lisääntynyt. Alueellisissa tapaamisissa sosiaalitoimen johtavien toimihenkilöiden sekä käräjäoikeuden kanssa käydään vuoropuhelua yhteiskunnan muutostarpeista ja haasteista lapsiperheiden kohdalla. Tapaamistyön keinolla pyritään vastaamaan muutostarpeeseen mahdollisimman monipuolisesti ja joustavasti. Tapaamispaikalla huolehditaan henkilökunnan ammatillisesta osaamisesta ja toiminnan tunnetuksi tekemisestä verkostoitumisen ja yhteistyön kautta.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Nykyisten yhteistyökumppanuuksien vaaliminen ja niistä huolehtiminen toteutetaan säännöllisillä yhteistyötapaamisilla. Yhteistyö Ensi- ja turvakotien liiton sekä valtakunnallisesti muiden tapaamispaikkatoimijoiden kanssa tukee tapaamistoiminnan kehittämistä.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Aikuis- ja lapsiasiakkailta sekä yhteistyötahoilta saadun palautteen avulla Tapaamispaikan toimintaa kehitetään. Tiedon hyödyntäminen auttaa kehittämään tapaamistoimintaa niin, että se palvelee perheitä mahdollisimman hyvin. Palautteen kautta työ ja sen sisältö tulevat näkyviksi asiakkaille, yhteistyökumppaneille, palveluiden ostajille ja rahoittajille. Ensi vuonna toiminnan vaikuttavuuden osoittamiseen tullaan kiinnittämään aiempaa enemmän huomiota.

Tapaamispaikka toimii pilottityömuotona Kansalliselle Terveysarkisto Kanta.fi:lle. Dokumentointiin tullaan kiinnittämään erityistä huomiota, jotta Tapaamispaikalla tehdyt kirjaukset ovat soveltuvia Kantaan. Sofia-asiakastietojärjestelmän toimintoja hyödynnetään paremmin Tapaamispaikan tilastoinnissa.

5.2 Ero lapsiperheessä –toiminta

Ero lapsiperheessä työn tarkoituksena on auttaa erokriisissä olevia perheitä vertaisryhmätoiminnan ja asiakastyön keinoin huomioiden erityisesti lapsen tarpeet.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Järjestetään kohdennettuja vertaisryhmiä sekä eroperheiden lapsille että aikuisille. Kannustetaan perheitä osallistumaan erilaisiin tapahtumiin ja retkiin. Hyödynnetään yhdistyksen vapaaehtoisia lastenhoidon järjestämisessä vertaisryhmien ajaksi sekä muussa tapahtumatoiminnassa. Yhdistyksen sisäistä yhteistyötä jatketaan tekemällä

työparityötä eri työmuotojen kanssa. Kutsutaan verkostoja ”yhteistyökahville” sekä jalkaudutaan kuntiin. Tehdään tiivistä yhteistyötä alueellisten eroauttajien ja parisuhdeverkoston kanssa.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Ero- ja uusperheille tarjolla oleva tuki (asiakastyö aikuisten ja lasten kanssa, vertaisryhmät) on helposti saatavilla olevaa, ns. matalankynnyksen tukea. Toiminta vastaa perheiden muuttuviin tarpeisiin ja yhteiskunnallisesti ajankohtaisiin kysymyksiin. Järjestölähtöisessä työssä painottuvat tasa-arvo, vertaisuus ja toiminnan maksuttomuus.

”Kun parisuhde tai ero askarruttaa mieltä” - yksilö ja paritapaamisia jatketaan Heinolassa sekä osana Perhetuvan toimintaa. Toimintaa jalkautetaan tarpeen mukaan myös muihin kuntiin esim. osaksi Perhekeskustoimintaa.

Hyvällä viestinnällä ja tiedottamisella (nettisivut, www.apuaeroon.fi, koulujen Wilma, sosiaalinen media jne.) huolehditaan tiedonkulusta ja tehdään Eroperheille tueksi toimintaa, sen toimintamalleja, sisältöjä ja tuloksia tunnetuksi perheille, yhteistyötahoille ja laajemmalle yleisölle.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Palveluiden kehittäminen asiakkaiden tarpeiden ja toiveiden pohjalta huomioiden yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset. Huomioidaan työskentelyssä moninaiset perherakenteet ja vastataan erilaisten perheiden tarpeisiin.

Mallinnetaan lasten eroryhmäohjaajakoulutus. Koulutusta tarjotaan mm. kuraattoreille ja seurakuntien työntekijöille. Ohjaajien kouluttaminen mahdollistaa ryhmien käynnistämisen myös Lahden ympäristökunnissa esim. osana Perhekeskustoimintaa tai lapsen koulupäivän yhteydessä kouluilla.

Jatketaan tiivistä yhteistyötä kuntien ja muiden erotoimijoiden kanssa sekä osallistutaan verkostoihin. Ollaan aktiivisesti mukana sekä maakunnallisen että kuntien perhekeskustoiminnan kehittämisessä. Tavoitteena on tarjota helposti saatavilla olevaa tukea ennen tai jälkeen eron. Huolehditaan, että järjestölähtöiselle eroauttamiselle löytyy oikea paikka alueellisissa SOTE-palveluissa.

Syvennetään työntekijöiden osaamista ja ajassa pysymistä osallistumalla koulutuksiin sekä mm. Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin eroauttamisen työkokouksiin.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Jo olemassa olevien, toimivien verkostojen ja yhteistyörakenteiden jatkuminen ja syventäminen. Yhteistyötä tehdään mm. yhdistyksen omien työryhmien, Ensi- ja turvakotien liiton Ero lapsiperheessä -työn ja muiden liiton erohankkeiden kanssa.

Alueellisen eroauttajien verkoston kanssa jatketaan koulutusyhteistyötä. Syksyllä 2019 järjestään ammattilaisille suunnattu koulutus. Teemana esim. Uudistuva lastenhuoltolaki. Osallistutaan eroverkoston eri toimijoiden kanssa Yhden vanhemman perheiden (YVPL) paikallisyhdistyksen järjestämiin Eron ABC-iltoihin.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Tietoa toiminnan vaikutuksista kootaan asiakaspalautteilla toimintaan osallistujilta, vapaaehtoisilta, työntekijöiltä, yhdistyksen muista työmuodoista ja yhteistyökumppaneilta. Seurannalla ja arvioinnilla varmistetaan, että toteutettavat palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin ja että alueellisesti tarjolla olevat, eri tahojen järjestämät eroauttamisen ja uusperhetoiminnan muodot täydentävät toisiaan eivätkä kilpaile keskenään.

Arviointimenetelminä käytetään sekä sähköisiä että kirjallisia asiakaspalautteita ja erilaisia ”arviointikeskusteluja”.

5.3 Mieskaveritoiminta®

Mieskaveritoiminta® on vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet toimivat kaverina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin läheisiin miehiin. Lasten alaikäraja toimintaan on 4 vuotta. Mieskaveritoiminnassa halutaan löytää oikeita ihmissuhteita, joiden perustana on vastavuoroinen kaveruus.

Toiminnan tavoitteena on:

- mahdollistaa lapselle turvallinen tapa tutustua aikuisen miehen arkeen ja elämään
- lisätä lapsen kehitystä tukevia aikuiskontakteja
- lisätä yksin lastaan kasvattavan äidin jaksamista perheen turvaverkostoa laajentamalla

Mieskaverit koulutetaan 12–15 tuntia kestävässä koulutuksessa, jossa käydään läpi toiminnan periaatteet, omia motiiveja ja arvomaailmaa sekä lapsen kehitykseen ja

yksinhuoltajaperheisiin liittyviä asioita. Lisäksi kaikki mieskaverit haastatellaan yksilöllisesti ja heiltä pyydetään valtakirja rikosrekisteriotteen hakemiseksi. Mieskaveria haetaan vapaamuotoisella hakemuksella, johon saa ohjeet mieskaveritoiminnan ohjaajalta tai www.mieskaverit.fi sivuilta. Toimintaan hakeneet äidit ja mielellään lapsi/lapset tavataan yksilöllisessä tapaamisessa joko perheen kotona tai työntekijän toimistolla. Tapaamisessa käydään läpi toiminnan periaatteet ja prosessi. Lisäksi käydään läpi perheen tilannetta sekä äidin ja lapsen toiveita mieskaverin suhteen. Yksilöllinen tapaaminen antaa hyvän käsityksen perheen tilanteesta ja tarpeista sekä mahdollistaa äidille luottamuksellisen keskustelun työntekijän kanssa. Tärkeää on myös, että työntekijä tapaa lapsen/lapset, sillä tämä helpottaa sopivan vapaaehtoisen löytymistä.

Toimintaa rahoittaa STEA (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus) kohdenne-
tulla toiminta-avustuksella. Mieskaveritoimintaa koordinoi valtakunnallisesti Pien-
perheyhdistys. Mieskaveritoiminta® on rekisteröity tavaramerkki.

Tavoitteet vuodelle 2019

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Uusien mieskavereiden rekrytointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Mieskaveria odottavien lasten määrä nousi vuoden 2018 aikana, koska uusien mieskavereiden määrä ei vastannut jonossa olevien lasten määrää.

Mieskaverikursseja järjestetään tulevan toimintavuoden aikana neljä Lahdessa ja kaksi Heinolassa. Toiminnassa oleville mieskavereille pidetään 4-5 työnohjauksellista ja vertaistuellista tapaamista sekä mieskavereiden toiveesta yksi yhteinen retki/tutustumiskäynti. Mieskavereille ja pikkukavereille järjestetään keskimäärin yksi retki kuukaudessa.

Syyskuussa 2018 pidettiin ensimmäinen paikallinen mieskaveri-pikkukaverileiri yhteistyössä Tampereen mieskaveritoiminnan kanssa. Ko. leiri onnistui hyvin, tarkoituksena on järjestää samanlainen leiri uudestaan leirikeskus Upilassa syyskuussa 2019. Päijät-hämäläisiä mieskavereita kannustetaan osallistumaan pikkukaverien kanssa valtakunnallisille mieskaveripäiville, jotka pidetään Turussa 8. - 9.6.2019. Mieskavereille tiedotetaan ajankohtaisista asioista sähköpostitse lähettävillä kuukausikirjeillä sekä suljetuissa Facebook- ja Whatsapp -ryhmissä. Lisäksi mieskaveri-
ta tuetaan ja kannustetaan keskinäiseen yhteydenpitoon ja retkien järjestämisiin omatoimisesti pikkukavereiden kanssa.

Mieskaveritoiminnassa mukana oleville perheille järjestetään yhteisiä iltoja Perhetuvalla. Osa illoista on teemallisia ja suunnattu äideille, jolloin lapsille järjestetään lastenhoito. Kaverikuulumistapaamiset aloitetaan alkuvuodesta 2019. Tapaamisten tarkoituksena on keskustella yhdessä mieskaverin, äidin ja pikkukaverin kanssa kuulumisista ja kaverisuhteen sujumisesta, mahdollisista ongelmakohtista sekä kuunnella osapuolten toiveita jatkosta. Kaikki kaveriparit käydään läpi ja kaverikuulumistapaamiset otetaan käyttöön noin puolen vuoden kuluttua yhdistämisestä. Mieskavereille ja perheille järjestetään yhteistyössä Dilan Särötoiminnan sekä MLL:n perhekummitoiminnan kanssa retkiä ja koulutuksellisia tilaisuuksia.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Äitien yksilöllisissä tapaamisissa korostetaan tarpeen mukaan palveluohjausta ja informoidaan yhdistyksen muista työmuodoista. Asiakasohjausta yhdistyksen työmuotojen kanssa tiivistetään ja kehitetään palvelemaan perheiden tarpeita tehokkaammin. Yksin lastaan kasvattavien äitien jaksamista tuetaan teemailloin ja virkistysin.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Mieskaveritoiminnan koulutuksen sisältöä ja rakennetta käydään läpi ja kehitetään yhdessä Pienperheyhdistyksen ja muiden mieskaveritoiminnan ohjaajien kanssa. Yksilöllisen mieskaveriperehdytyksen mallia kehitetään ja käytetään, mikäli kurssille ei saada riittävästi osallistujia. Toiminnassa mukana oleville mieskavereille järjestetään kaksi jatkokoulutusta, joiden suunnittelussa otetaan mieskaverien toiveet ja tarpeet huomioon. Äitien ja pikkukavereiden kotikäyntitapaamisissa kartoitetaan äidin ja pikkukaverin mieskaverin väliset haasteet ja kehitetään toimintaa haasteellisten tilanteiden ennaltaehkäisemiseksi. Mieskaveritoiminnan tunnetuksi tekemistä Päijät-Hämeessä jatketaan (etenkin Heinolassa). Markkinointiin ja viestintään sosiaalisessa mediassa kiinnitetään erityistä huomiota.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Mieskaveritoimintaa laajennetaan vuoden 2019 aikana Asikkalaan, jonne rakennetaan verkostoa mahdollistamaan mieskaverikoulutuksen järjestäminen sekä yksinhuoltajaperheiden mukaan saaminen. Myös muualla Päijät-Hämeessä kiinnitetään huomiota yhteistyön laajentamiseen ja monipuolistamiseen.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Pienperheyhdistys koordinoi valtakunnallista mieskaveritoiminnan ohjaajien verkostoa, jonka tapaamiset ja kehittämispäivät jatkuvat vuonna 2019. Lisäksi yhteyttä pidetään säännöllisesti skype-palaverissa. Yhteistyötä ja kehittämistä jatketaan eten-

kin Oulun mieskaveritoiminnan ohjaajan sekä leirin osalta Tampereen mieskaveritoiminnan ohjaajan kanssa.

Lapsille suunnattua palautetta kehitetään ja pyritään saamaan se valtakunnalliseen käyttöön. Valtakunnallisen, vuosittain tehtävän mieskavereille ja äidille suunnatun sähköisen palautteen vastausten määrää pyritään saamaan suuremmaksi. Lisäksi laadullisen palautteen keräämiseen ja dokumentointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Toiminnan vaikuttavuutta mitataan toimintaan ohjautuvien perheiden ja yhdistämisprosessin määrällä ja onnistumisella sekä uusien mieskaverien määrällä.

6 TYÖRYHMÄT

6.1 Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)

KAVA-työryhmän jäsenet ovat yhdistyksen eri työmuodoista sekä Säröperheelle tueksi -toiminnasta. Vapaaehtoistoiminnalle on nimetty työmuodoista oma vastuuhenkilö. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti ja puheenjohtajana toimii toiminnanjohtaja tai vapaaehtoistoiminnan koordinaattori.

KAVA-työryhmän tarkoituksena on tiivistää yhteistyötä eri työmuotojen kesken vapaaehtoistoiminnan ja sen kehittämisen osalta ja tarjota kansalaisille osallistumismahdollisuuksia. Tavoitteena on myös vahvistaa yhdistyksen näkymistä ja toimimista kansalaisjärjestönä.

KAVA-työryhmän tavoitteet:

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

- vapaaehtoistoiminnan organisoinnin ja resursoinnin mahdollistaminen
- yhdistyksen vapaaehtoistoiminnan rakenteiden ja käytäntöjen vahvistaminen
- yhdistyksen vapaaehtoistoiminnan materiaalin kehittäminen yhdistyksen työmuodoille
- vapaaehtoisten osallisuuden mahdollisuuksien lisääminen ja uusien vapaaehtoistoiminnan muotojen kehittäminen

- vapaaehtoisen toimimisen tehostaminen ja kynnyksen madaltaminen eri työmuodoissa
- yhdistyksen tapahtumatoiminnan kokoaminen ja suunnittelu yhteistyössä mm. lapsityöryhmän kanssa
- vapaaehtoistoimintaan liittyvistä asioista tiedottaminen ja koordinointi muille työryhmille ja työyhteisölle sekä muille toimijoille
- vapaaehtoisille suunnattujen jatkokoulutusten ja tapaamisten järjestäminen yhteistyössä Säröperhetoiminnan ja MLL:n Hämeen piirin perhekummitoiminnan kanssa

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

- uudenlaisten vapaaehtoistoiminnan muotojen kehittäminen ja kokeileminen
- yhteistyön vahvistaminen yhdistyksen johtokunnan kanssa vapaaehtois- ja jäsenoimintaan sekä tapahtumiin liittyen

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

- toimintaympäristössä vapaaehtoistoiminnan osalta tapahtuvien muutosten seuraaminen ja niihin reagoiminen
- kokemusasiantuntijatoiminnan kehittäminen yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa
- Lapset puheeksi -menetelmäkoulutuksen järjestäminen vapaaehtoisille
- sosiaalisen median käytön kehittäminen osana vapaaehtoistoiminnan markkinointia, rekrytointia sekä näkyvyyttä
- Sofia-asiakastietojärjestelmän ja sen käytön kehittäminen vapaaehtoistoiminnan koordinoitua paremmin hyödyttäväksi

Uudenlaisten kumppanuuksien rakentaminen

- yhteistyö Ensi- ja turvakotien liiton kanssa; liiton järjestämiin koulutuksiin ja kehittämistyöhön osallistuminen ja liiton kansalaistoiminnan tuen hyödyntäminen KAVA-toiminnan kehittämisessä
- yhteistyö Särö -vapaaehtoistoiminnan sekä MLL:n perhekummitoiminnan kanssa (tapahtumat, asiakasohjaus, vapaaehtoisten tapaamiset ja viestintä)
- vapaaehtoistoiminnan verkoston jäsenenä toimiminen (verkostokokoukset, rekrytoinnit, koulutukset, tapahtumat, vapaaehtoistoiminnan messut)

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

- vapaaehtoisten määrää ja osallistumista tilastoidaan sekä vapaaehtoisten tiedot ja toteutunut toiminta kirjataan Sofia-asiakashallintajärjestelmään
- vapaaehtoisilta kerättävän palautteen kehittäminen

6.2 Vauvaperhetyöryhmä

Vauvaperhetyöryhmän tehtävänä on kehittää ja koordinoida yhdistyksen vauvaperhetyön sisältöjä, järjestää koulutusta sekä antaa ammatillista tukea ryhmän jäsenille ja yhdistyksen muille työmuodoille. Työryhmään kuuluu työntekijöitä Ensikodilta, Baby bluesista, Peukaloisista ja Perhetuvalta. Mikäli rahoitus Pidä kiinni -avopalveluyksikön toimintaan saadaan, kyseisen työmuodon työntekijät kuuluvat myös Vauvaperhetyöryhmään. Vauvaperhetyöryhmän jäsenet ovat mukana alueellisissa vauvaperhetoimijoiden verkostoissa. Vauvaperhetyöryhmä kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa.

Painopisteet ja kehittämissuunnitelmat v. 2019:

- Vauvaperhetyöryhmän toimintaan osallistuvat kaikki vauvaperhetyötä tekevät työmuodot ja myös muiden työmuotojen edustajat voivat halutessaan osallistua. Kehitetään työmuotojen välistä yhteistyötä ja selkeytetään, mitä yhteistyö konkreettisesti eri työmuotojen välillä on.
- Jaetaan yhteisten koulutusten tuotoksia sekä kokemuksia.
- Kehitetään yhteistyössä vapaaehtoistoimintaa asiakastyöhön ympärivuorokautisissa- ja avopalveluissa.
- Kehitetään yhteisiä, uusia toimintamuotoja, kuten haikarakahvilatoimintaa odottaville äideille ja isien iltoja.

6.3 Lapsityöryhmä

Lapsityöryhmä koostuu yhdistyksen eri työmuotojen edustajista ja sen tarkoitus on tukea yhdistyksessä tehtävää lapsityötä sekä toimia siihen osallistuvien vertaistuki-ryhmänä.

Tavoitteena on vahvistaa lasten hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta sekä tehdä lapsi näkyväksi hänen lähipiirissään. Vanhemmuutta tuetaan kannustavan kasvatuksen menetelmillä sekä vaikuttamalla kasvatuksellisen väkivallan ja kaltoinkohtelun ehkäisyyn ja vähenemiseen perheissä. Lapsityöryhmä edesauttaa näiden menetelmien ylläpitoa yhdistyksessä.

Työryhmä koordinoi perheiden tukemiseksi anottuja lahjoituksia ja avustuksia järjestämällä lapsille, nuorille ja perheille iloa ja myönteisiä kokemuksia tuottavia tapahtumia yhdessä eri yhteistyötahojen kanssa.

6.4 Työsuojelutoimikunta

Työsuojelutoiminnan lähtökohtana on parantaa työympäristöä ja työoloja jatkuvasti yhteistoiminnassa työpaikalla siten, että vaaratekijöiden ja vaaratilanteiden syntyminen estetään tai ne poistetaan. Työsuojelutoimikunnan tehtävänä on myös tehdä esityksiä työsuojelukoulutuksen, työopastuksen ja perehdyttämisen järjestämiseksi ja osallistua työkykyä ylläpitävään toimintaan.

Työsuojelun tavoitteena on taata turvalliset ja terveelliset työolosuhteet ja tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä. Työsuojelu on yhteistyötä ja koskee kaikkia työpaikalla työskenteleviä.

Työsuojelutoimikuntaan kuuluvat:

- työsuojelupäällikkö Jukka Ihalainen
- varatyösuojelupäällikkö Terhi Hugg
- työsuojeluvaltuutettu Ulla Mäntyoja
- varatyösuojeluvaltuutettu Niina Neuvonen
- työsuojelutoimikunnan jäsen Arto Lillvis

Yhdistyksen työterveyshuollosta vastaa Työterveys Mehiläinen.

Vuoden 2019 aikana kiinnitetään huomiota seuraaviin asioihin:

- Keväällä 2019 järjestetään vaalit uuden työsuojelutoimikunnan valitsemiseksi.
- Vaativaa työtä tekevien työntekijöiden kesken on erityisen tärkeää pitää toisistaan huolta työelämän pelisäännöt huomioiden.
- Vahvistetaan ajatusta työntekijöiden vastuista huolehtia osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista. Tätä tukee myös vuosittain käytävät tavoitekeskustelut.
- Työsuojelu tukee osaltaan työntekijöiden työssäjaksamista ja työhyvinvointia järjestämällä mm. työhyvinvointipäiviä sekä ryhmäliikuntatunteja.
- Työsuojelutoimikunnan kokouksista laaditaan muistio, joka on jokaisen työntekijän luettavissa. Työsuojelutoimikunta kerää työsuojelun asiakirjat yhteen

kansioon ja aktivoi työntekijöitä tutustumaan asiakirjoihin sekä kehottaa käyttämään eri tilanteisiin laadittuja työsuojelulomakkeita.

- Työsuojelutoimikunta paneutuu eri työpisteiden työsuojelutarpeisiin ja mm. tartuntatautilain edellyttämien toimenpiteiden toteutumiseen tarvittavalla tavalla. Lisäksi varmistetaan ja seurataan turvallisuussuunnitelmien päivittämistä ja toteutumista.
- Työsuojelutoimikunta saa henkilöstöä koskevan työterveyshuollon raportin kerran vuodessa. Työterveyshuolto osallistuu työsuojelutoimikunnan kokoukseen kutsuttaessa.

6.5 Vastuutiimi

Vastuutiimiin kuuluvat toiminnanjohtaja Jukka Ihalainen, talouspäällikkö Terhi Hugg, Ensikodin johtaja Sirpa Lampinen, Turvakodin johtaja Sirpa Knaappila, Perheväkivalta-työn avopalveluiden lähiesimies Jukka Suni sekä Perhetyön ja Eroauttamisen lähiesimies Anne Meritie. Vastuutiimi kokoontuu viikoittain.

7 KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN

7.1 Kehittäminen

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n strategia määrittelee yhdistyksen strategiset valinnat ja toiminnan suunnan vuosille 2016 – 2019. Strategia on läsnä arjen toiminnassa, jonka eri osa-alueet, työmuodot ja ammatillinen osaaminen yhteistyössä vapaaehtois-, vertais- ja kokemusasiantuntijoiden kanssa muodostavat entistä tiiviimmän toisiaan tukevan kokonaisuuden.

Strategiakauden tavoitteet, tulokset ja vaikutukset on määritelty viitenä painopisteenä:

- 1) *Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen*
- 2) *Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa*
- 3) *Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa*
- 4) *Uudenlaisten kumppanuuksien rakentaminen*
- 5) *Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen*

Lastensuojelujärjestönä yhdistyksen on pystyttävä vastaamaan kasvavaan tuen tarpeeseen sekä jatkuvaan uudistamiseen.

Laatukäsikirjassa kuvataan Lahden ensi- ja turvakoti ry:n monipuolinen toiminta. Päivitettävä käsikirja on jatkuvan laatutyöskentelyn pohjana.

Arviointi on kiinteä osa työtä ja ammatillista kehitystä. Sen tarkoitus on kehittää työn laatua ja työlle asetettujen arvojen ja tavoitteiden toteutumista. Arvioivan työotteen tavoitteena on työstämme nousevien kehittämistarpeiden tunnistaminen ja sanoittaminen, olemassa olevien työmuotojen päivittäminen, uusien työmuotojen innovointi sekä tarvittavien uusien työ- ja toimintamuotojen käynnistäminen.

Asiakastyötämme mittaavat tilastoluvut syntyvät käytössä olevasta Sofia-asiakashallintajärjestelmästä. Samanlainen asiakashallintajärjestelmä on käytössä kaikissa Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksissä. Asiakkailta ja yhteistyötahoilta kerätään palautetta työhömmä liittyen sen eri vaiheissa palautelomakkein, -kyselyin ja -keskusteluin.

Itsearviointissa arvioidaan oman työyhteisön, työryhmän ja työntekijän omaa toimintaa ja toimintakäytäntöjä. Itsearviointin avulla työstämme nouseva käytännön kokemustieto (hiljainen tieto) ja oma toiminta tulevat tarkastelun kohteiksi. Välineinä ovat mm. palautteiden kerääminen, työnohjaus ja työpäiväkirjat.

Vertaisauditoinnissa samaan ammattiryhmään kuuluvat tai saman ongelman parissa työskentelevät arvioivat työtänsä ja jäsentävät sen kehittämistarpeita. Arviointi voidaan toteuttaa esimerkiksi vertaiskäyntinä toiseen Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksen työyhteisöön, osana verkostoyhteistyötä sekä sovittujen kehittämispäivien tai työkokousten myötä. Vertaiset työntekijät antavat ja saavat palautetta toisiltaan. Näin saatu tuki, palaute ja rakentava kritiikki mahdollistavat työn ja sen laadun kehittämisen.

Vuonna 2019 auditoidaan Väkivaltatyön avopalvelu.

Yhdistyksen eri työmuodoissa tehtyä työtä ja sen tuloksia raportoidaan säännöllisesti palveluitamme ostaville kunnille ja kuntayhtymille, toimintaamme valvoville tahoille; Aluehallintovirastolle, turvakotitoimintaa THL:lle sekä avopalveluitamme laajasti rahoittavalle STEAlle.

7.2 Hankkeet

7.2.1 Perheet keskiöön! Järjestöjen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke (v. 2018 – 2020), Lastensuojelun keskusliitto ry, STEA

Perheet keskiöön -hanke on STEA:n rahoittama valtakunnallinen 70 järjestön yhteinen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke. Lastensuojelun Keskusliitto koordinoi hanketta, jossa työskentelee kolme koordinaattoria sekä kuusi 50 %:sta järjestöagenttia kuudessa maakunnassa. Päijät-Häme on yksi näistä alueista, jossa järjestöagentin taustaorganisaatio on Lahden ensi- ja turvakoti ry.

Hankkeen tavoitteena on tukea järjestöjen kiinnittymistä perhekeskustoimintaan. Käytännössä hanke tukee hyvien käytäntöjen vaihtoa sekä järjestöjen verkostoitumista keskenään ja muiden perhekeskustoimijoiden kanssa. Perhekeskustoimijoille tarjotaan koulutusta ja konsultointia sekä kehitetään järjestölähtöisten kohtaamispaikkojen arviointia.

Päijät-Hämeen järjestöagentti tukee järjestöjen toimintaa ja yhteistyötä perhekeskuksissa sekä yhdyspintatyön vahvistumista. Järjestöjen kohtaamisia ja järjestökartan työstämistä jatketaan. Tavataan eri kuntien toimijoita. Järjestöagentti on mukana perhekeskusten valtakunnallisessa ja maakunnallisessa verkosto- ja kehittämis-työssä sekä LAPE-yhteistyössä. Uudessa työryhmässä mukana ovat mm. järjestöagentti, perhekeskuskoordinaattori, LAPE:n muutosagentti, SOS-lapsikylän tutkija sekä Minua kuullaan -hankkeen työntekijät. Työryhmä tukee Päijät-Hämeen perhekeskustoimintaa. Järjestöagentti on mukana myös maakunnan kohtaamispaikkaverkostossa. Hankkeen koulutuksia tarjotaan eri toimijoille ja järjestöille.

7.2.2 Vanhempi vankilan portilla –hanke (v. 2017- 2019), Ensi- ja turvakotien liitto

Vanhempi vankilan portilla -hankkeen työn *punaisena lankana* on vuonna 2019 vahvistaa lapsen osallisuutta ja asennetta vanhemmuudesta voimavarana ja mahdollisuutena muutokseen sekä ohjata työtettä vankikeskeisyydestä perhekeskeisyyteen ja lapsiystävällisempiin käytäntöihin. Kaikkien perheen jäsenten tulisi saada tarvitsemaansa tukea ja apua. Hankkeessa kehitetty ”Vangin perheen polku” on osoittautunut hyväksi apuvälineeksi niin asiakas- kuin ammattilaiskäytössä ja sen kehittämis-työ jatkuu.

Perhekeskeistä ja kehittävää asiakastyöntapaa pyritään edelleen juurruttamaan testaamalla ja pilotoimalla uudenlaisia työtapoja kuten moniammatillinen aloituspalaveri, työparityöskentely ja asiakkaiden siirtokäytänteet. Vuonna 2019 toteutetaan myös asiakasperheille suunnattu leiri Vilppulan vankilassa sekä pilotoidaan Lahdessa vankiperheiden lapsille suunnattu vertaisryhmä.

Kesällä 2019 pääpaino siirtyy asiakasperheiltä ja yhteistyökumppaneilta saadun seuranta- ja arviointitiedon keruuseen ja analyysiin. Lisäksi kerätään tietoa kokemusasi- antuntijoilta ja yhteistyökumppaneilta tilanteista, missä perhe on jäänyt/jää tuen ulkopuolelle. Hanketyöntekijät ovat myös käytettävissä konsultteina.

Alueelliset kehittämissryhmät jatkavat toimintaansa kokoontuen kaksi kertaa keväällä ja syksyllä. Ryhmissä jatketaan syksyllä 2018 aloitettua osallistujien oman työn kehittämisprosessia lapset ja kaikki perheenjäsenet paremmin huomioiviksi. Osallistujilla on mahdollisuus saada tukea kehittämistyön laajentamiseksi omaan työyhteisöön. Ryhmissä tuetaan toiminnan jatkuvuutta, jotta hankkeen loputtua kehittämissryhmät olisivat osana verkostoyhteistyön rakenteita. Hanke järjestää keväällä ja syksyllä työkokouspäivän/t, joka on avoin kaikille yhdistyksille sekä yhteistyökumppaneille.

Hanke osallistuu edelleen myös vankiloiden perhepäivien järjestämiseen, valvottuihin tapaamisiin, viikonlopputapaamisiin ja yhteistyöverkostojen tilaisuuksiin lasten näkemysten ja tarpeiden esille saamiseksi. Pilottialueilla jatketaan koulutuksia. Lahdessa kevään koulutuksessa keskiössä Rikosseuraamus asiakkaiden lapset ja lasten kanssa työskentely. Lisäksi rikosseuraamusalan sosionomiopiskelijoiden koulutukset Vantaan Laureassa jatkuvat, samoin yhteistyö Rikosseuraamuslaitoksen koulutuskeskuksen kanssa. Koulutuskokonaisuuksia ja koulutuspalautteita hyödynnetään koostettaessa täydennyskoulutusta ”Vanhemmuuden tukeminen ja sen hyvät käytännöt” -verkkokurssiksi rikosseuraamusalan ammattilaisille.

Vaikuttamistyön keskiössä on yhteistyö rikosseuraamusalan keskushallintoyksiön perhetyöstä vastaavan tiimin kanssa. Hanke on mukana päivitettyjen lapsi- ja perhetyön linjausten juurruttamisen suunnittelussa ja nostaa esille jo olemassa olevien hyvien käytäntöjen vahvistamista, kuten sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arviointi. Hanke osallistuu RISE-yhteistyöverkostojen tapaamisiin, Kriminaalityön foorumiin uuden naisvankilan suunnittelutyöhön ja Rikosseuraamusalan koulutuksiin sekä mahdollisuuksien mukaan kansainväliseen konferenssiin. Viestinnässä jatketaan blogien ja mielipidekirjoitusten kirjoittamista sekä hankkeen uutiskirjeen jul-

kaisemista. Loppuseminaari on suunnitteilla marraskuussa 2019 Vantaan Tikkuriin.

7.2.3 Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma (LAPE) (v. 2017 – 2018)

Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmassa on kyse tulevaisuuden toimintamallien luomisesta. Muutosohjelman periaatteina ovat lapsen oikeudet ja lapsen etu, voimavarojen vahvistaminen, lapsi- ja perhelähtöisyys sekä perheiden monimuotoisuus.

LAPE –muutosohjelman maakunnallisen hankkeen nimi Päijät-Hämeessä on ”Huomisen hyvinvointia lapsille ja perheille Päijät-Hämeessä”. Hanke on maakunnan toimijoiden yhteistyöhön perustuva kokonaisuus, johon ovat sitoutuneet sosiaali- ja terveyspalvelut sekä kuntien sivistystoimet, laajasti alueella toimivat järjestöt sekä seurakunnat. Hankkeen avulla tavoitellaan nykyistä lapsi- ja perhelähtöisempiä, vaikuttavampia, kustannustehokkaita ja paremmin yhteen sovitettuja palveluita. Näin pyritään edistämään lasten, nuorten ja perheiden osallistumista.

LAPE –hankkeen päättyessä vuoden 2018 lopussa kehittämistyö jatkuu. Hankkeen muutosagentti ja järjestöagentti jatkavat työtään. Perhekeskusverkoston ja perhekeskusten toiminta kehittyy uuden perhekeskuskoordinaattorin ja valittavien perhekeskusohjaajien ohjauksella. Perhekeskustoiminnan johtamisjärjestelmää on valmisteltu ja se on otettavissa käyttöön.

Yhdistyksemme toiminta eri työmuotojemme ja verkostoitumisen osalta on osa Päijät-Hämäläistä perhekeskusverkostoa.

7.2.4 Neljä tuulta – integroiva toimintamalli ehkäisevään työhön Päijät-

Hämeessä; Päihteet, mielenterveys, lähisuhdeväkivalta ja rahapelihaitat (v. 2017 – 2019 Sosiaalialan osaamiskeskus Verso liikelaitos)

Hankkeessa mallinnetaan, testataan ja kuvataan eri toimijoiden yhteistyönä kehitettyä Neljän tuulen -ehkäisevän työn toimintamallia yhdessä Päijät-Hämeen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon, sivistystoimialan ja kolmannen sektorin toimijoiden, ammattilaisten ja asiakkaiden kanssa. Mallissa korostuu asiakastyön näkökulma, dialoginen kohtaaminen, erilaisten hyvinvointitukien rajapintojen tunnistaminen, terveyserojen kaventaminen sekä varhainen tuki ja haittojen vähentäminen asiakkaan omia voimavaroja vahvistaen.

Hankkeessa tehty työ erottuu seudullisesta ehkäisevän työn koordinaatiosta siten, että hankkeessa korostuvat asiakastyötä tekevien työtavat, työmenetelmät, saaminen, asenteet ja näkökulmat. Seudullinen koordinaatio keskittyy palvelurakenteisiin ja niiden kehittämiseen ehkäisevän työn näkökulmasta.

Yhdistys tulee tekemään hankkeessa yhteistyötä työmenetelmien ja –tapojen kehittämistyössä ollen myöskin mukana yhdistyksen aihealueen osalta osaamiseen ja asenteisiin liittyvässä kokemuksenvaihdossa.

7.2.5 Vapaaehtoistoiminnan verkosto (Lahden Lähimmäispalvelu ry)

Lahden lähimmäispalvelu ry:n koordinoima Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkosto on yhteistyöfoorumi, joka kokoaa yhteen vapaaehtoistointaa organisoivia tahoja Päijät-Hämeen alueelta. Tavoitteena on yhteisvoimin lisätä paikallisten tietoisuutta tarjolla olevista vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista ja saada uusia vapaaehtoisia toimintaan mukaan.

Verkosto suunnittelee ja järjestää yhdessä tapahtumia, koulutuksia ja virkistystä niin vapaaehtoisille, kuin vapaaehtoistoinnasta kiinnostuneille. Lisäksi se tarjoaa mahdollisuuden vapaaehtoistointaa organisoiville koordinaattoreille kouluttautua ja jakaa kokemuksia sekä tietoa.

Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkostoa ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön STEAn rahoittama Virtaa vapaaehtoistyöhön -hanke.

7.2.6 Yhteinen Päijät-Häme –hanke (v. 2017 – 2020 Päijät-Hämeen Sosiaali- ja terveysturva ry)

Hankkeen tehtävänä on koordinoida Päijät-Hämeessä toimivien yhdistysten keskinäistä yhteistyötä, muutosvalmiutta ja verkostoitumista kuntien ja maakuntien kanssa.

Hankkeella tuetaan alueellisen toiminnan monitoimijaista (yhdistysväki, kunnan toimijat, maakunnan edustajat, seurakunnat ja oppilaitokset) verkostoitumista ja yhdistysten kokemuksellisen tiedon hyödyntämistä asukkaiden palvelupolkujen suunnittelussa ja toteutuksessa.

7.2.7 Paikka auki 2 -ohjelma (v. 2018 – 2019), STEA

Vaikeasti työllistyvän alle 30-vuotiaan nuoren työllistäminen järjestön yleishyödyllisiin työtehtäviin.

Toiminnan tavoitteet:

- lisätä nuoren työelämätaitoja ja -tietoutta
- vahvistaa nuoren kiinnittymistä yhteiskuntaan järjestössä saadun työelämäkokemuksen kautta

7.2.8 Vaikuttavuus esiin -hanke (v. 2018 – 2020), Ensi- ja turvakotien liitto

Hankkeen päätavoitteena on rakentaa järjestöjen arkiseen toimintaan systemaattinen ja vaikuttavuustietoa jatkuvasti tuottava työtapa, jossa kokemusasiantuntijoiden ja työntekijöiden osallisuus on nostettu keskiöön.

7.2.9 Turvassa -hanke (v. 2019 – 2021), Ensi- ja turvakotien liitto, rahoitus saatu STEA:lta

Olemme mukana Ensi- ja turvakotienliiton Turvassa -hankkeen kehittämistyössä. Hanke keskittyy monialaisen osaamisen ja käytäntöjen sekä yhteistyökäytäntöjen kehittämiseen vaativiin huolto- ja tapaamisriitoihin lapsen edun toteutumiseksi, lasten turvallisuuden parantamiseksi, erilaisten riskien, esimerkiksi perhesurmien, ehkäisemiksi sekä järjestöjen erityisosaamisen verkottamiseen rakentuviin sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisiin osaamis- ja tukikeskuksiin.

7.2.10 Yhteistyöhankkeet Dila Lahden Diakonialaitoksen kanssa

Monipuolinen ja toimiva järjestölähtöinen yhteistyö jatkuu verkostoitumisena, asiakasohjauksena, tapahtumatoimintana ja kokemuksena Dila:n hankkeiden kanssa. Yhteistyötä tehdään Särö –vapaaehtoistoiminnan, Vauvan Taikan ja Tuettu vapaaehtoistoiminta Lahdessa –hankkeen kanssa.

7.2.11 Yhteistyöhankkeet Miessakit ry:n kanssa Lahdessa

Yhteistyö jatkuu verkostoitumisena, asiakasohjauksena ja kehittämistyönä Isyyden tueksi –hankkeen, Masi –hankkeen ja rahoituksen toteutuessa Erossa elosta –hankkeen kanssa.

7.3 Päijät-Hämeen turvallisuusverkosto ja Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytöiden seutukoordinaatiotyöryhmä (PLW)

Turvallisuusverkoston työskentelyn osatavoitteina ovat oman ammattitaidon lisääminen, tiedon saaminen perheväkivallasta sekä kunkin toimijan työskentelyosuuden ymmärtäminen perheväkivaltatyössä. Tavoitteena on laajempi verkottuminen niin, että työryhmän jäsenet syventävät ja levittävät väkivaltatietouttaan työpaikoillaan mm. koulutusta järjestämällä.

Turvallisuusverkoston toiminnan **koordinoinnista** vastaa Sosiaalialan osaamiskeskus Verso –liikelaitos yhteistyössä Lahden ensi- ja turvakoti ry:n Turvallisten perheiden Päijät-Häme -toiminnan kanssa.

Perheväkivallan ehkäisyn saattaminen laajasti osaksi eri toimijoiden perustyötä toteutuu osaltaan ”Neljän tuulen” myötä. Päijät-hämäläinen ajatus on merkittävällä tavalla yhdistää voimavarat ja vahvistaa verkostoja pelihaittojen, mielenterveysongelmien, päihdeongelmien ja perheväkivallan ehkäisytyössä.

Päijät-Hämeen Turvallisuusverkosto on liittynyt osaltaan laajempaan Päijät-Hämeen turvallisuussuunnitteluprosessiin. Turvallisuusverkoston toiminnan tavoitteet ja linjaukset on esitetty ja seudullista perheväkivallan ehkäisytyötä ohjaavat ”Tavoitteena turvallisuus”-ohjelman (Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2017-2020) sisältö ja kehittämisen keihäänkärjet. Suunnitelma kiteyttää toiminnan seuraavasti: ”Työtä turvallisuuden edistämiseksi on tärkeää tehdä koko ajan kaikilla tasoilla. Se on samanaikaisesti sosiaalista turvallisuutta tuottavien tekijöiden ylläpitoa ja niistä huolehtimista sekä ilmitulleisiin väkivaltatilanteisiin puuttumista ja korjaavaa työtä”.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytöiden seutukoordinaatiotyöryhmä (PLW) koostuu seudulliset sosiaali- ja terveystieteiden toimijat (kunta, järjestöt, Hyvinvointiyhtymä, seurakunta, poliisiedustajat sekä Verso ja LETK-yhdistys). Toimintaa koordinoi Sosiaalialan osaamiskeskus Verson koordinaattori yhdessä TPPH-verkosto-koordinaattorin kanssa. Koordinaatiotyöryhmän toiminnan tarkoituksena on johtaa ja suunnitella osaltaan seudullista perheväkivallan ehkäisytyötä, kehittää palveluprosesseja, mahdollistaa tuki työntekijälle sitä tarvittaessa ja pitää osaltaan huolta asiakkaiden osallisuuden toteutumisesta palveluita kehitettäessä.

Seudullisen perheiden ja lähisuhteiden turvallisuutta edistävän toiminnan keskeiset toimintasuunnitelmassa määritellyt tavoitteet:

- Perheiden turvallisuuden vahvistaminen kuuluu kaikille
- Asia tehdään näkyväksi
- Toiminnalla on rakenteet ja resurssit
- Yhteistyön toimivuus varmistetaan
- Tietoa (ilmiöstä, palveluista, työkaluista) ja tarvittavaa tukea on saatavilla kaikille sitä tarvitseville.

8 HENKILÖKUNTA

PERHEVÄKIVALTATYÖ

Turvakoti (9)

- » 1 turvakodin johtaja
- » 4 perhe- ja kriisityöntekijää
- » 1 lapsityöntekijä
- » 2 perhe- ja kriisityöntekijää, yötyö
- » 1 emäntä

Perheväkivaltatyön avopalvelu (5)

Lähiesimiehenä toimii toinen Jussi-työntekijöistä.

Avokriisityö

- » 1 avokriisityöntekijä

Jussi-työ

- » 2 jussi-työntekijää

Lapsityö

- » 1 lapsityöntekijä

Turvallisten perheiden Päijät-Häme –toiminta

- » 1 verkostokoordinaattori

PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN

PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN (6)

Lähiesimiehenä toimii vastaava erotyöntekijä

Tapaamispaikka

- » 2 tapaamisohjaajaa

Ero lapsiperheessä –toiminta

- » 1 vastaava eroperhetyöntekijä
- » 2 eroperhetyöntekijä

Mieskaveritoiminta

- » 1 vapaaehtoistoiminnan koordinaattori/mieskaveritoiminnan ohjaaja

VAUVAPERHETYÖ

Ensikoti (10)

- » 1 ensikodin johtaja
- » 1 vastaava vauvaperhetyöntekijä
- » 4 vauvaperhetyöntekijää
- » 2 vauvaperhetyöntekijää, yötyö
- » 1 ruokahuollon vastaava
- » 1 laitoshuoltaja

Vauvaperhetyön Avopalvelut (10,85)

Lähiesimiehenä toimii Ensikodin johtaja.

Pidä kiinni -avopalveluyksikkö

- » 1 vastaava sosiaalityöntekijä
- » 4 ohjaajaa

Baby blues

- » 1 vauvaperhetyöntekijä

Päiväryhmä Peukaloinen

- » 1 vastaava vauvaperhetyöntekijä
- » 1 vauvaperhetyöntekijä

Perhetupa

- » vastaava perhetyöntekijä 50 %
- » perhetyöntekijä 50 %
- » 1 perhetupaohjaaja, osa-aikainen 85 %
- » 1 lastenohjaaja, osa-aikainen 50 %

Perhekeskus (Perheet keskiöön -hanke)

- » järjestöagentti 50 %

HALLINTO JA TOIMISTOPALVELUT

Toimistopalvelutiimi (3,68)

- » 1 talouspäällikkö (toimistopalvelutiimin esimies)
 - » 1 palkanlaskija/toimistosihteri
 - » 1 toimistosihteri, osa-aikainen 68 %
 - » 1 toimistotyöntekijä (STEÄ; Paikka auki 2 -hanke)
- o toiminnanjohtaja

9 KOULUTUS

Työmuotojen ja tiimien yksilö- ja ryhmätyönohjaukset jatkuvat säännöllisesti. Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua ammatillisia valmiuksia vahvistavaan sekä päteväntävään koulutukseen.

Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutustilaisuuksiin, prosessikoulutuksiin ja työkokouksiin osallistutaan aktiivisesti.

10 HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ

Hallinto

Johtokunnan ensisijaisena tehtävänä on talousarviosta päättäminen, talouden ja toiminnan seuranta, henkilöstöasiat sekä kansalaisjärjestötoiminnan tukeminen ja kehittäminen. Tärkeänä osana johtokunnan toimintaa on vaikuttaminen niin yhdistyksen jäsenistöön ja alueen kuntiin kuin kuntalaisiinkin yhteydenpidon, tiedotuksen, tapahtumien ja varainkeruukampanjoiden avulla.

Johtokunta johtaa yhdistyksen toimintaa ja sen jäsenet ovat vapaaehtoisia.

Johtokunta kokoontuu n. kerran kuukaudessa kesätaukoa lukuun ottamatta. Johtokuntaan kuuluu sääntöjen mukaan puheenjohtaja ja 2-6 varsinaista jäsentä sekä 0-6 varajäsentä.

Yhdistystyö

Jäsenistö kutsutaan koolle marras-joulukuussa pidettävään syyskokoukseen ja maaliskuussa yhdistyksen kevätkokoukseen. Jäsenistöä aktivoidaan mm. tarjoamalla mahdollisuutta vapaaehtoistyöhön.

Jäsenhankintaa tehostetaan pitämällä aktiivisesti esillä jäseneksi liittymisen mahdollisuutta eri yhteyksissä.

Ensi- ja turvakotien liiton Enska-lehdessä ja paikallisessa mediassa ilmoitetaan yhdistyksemme toiminnasta. Jäsenet saavat Ensi- ja turvakotien liiton toimittaman Enska-lehden. Liiton ja jäsenyhdistysten toiminnasta tiedotetaan myös Hyrrä -nimisessä sähköisessä tiedotteessa.

Hallinnon ja yhdistystyön painopisteet vuodelle 2019

- ✓ Pitää yllä keskustelua yhteiskunnassa tapahtuvista muutoksista kansalaisjärjestön näkökulmasta.
- ✓ Ajaa yhdistyksen asiaa, jotta Sote-uudistuksen toteuduttua järjestöllä on oma paikkansa asiantuntijana ja palveluntuottajana.
- ✓ Haastaa omia sidosryhmiään tukemaan ja osallistumaan toimintaan.
- ✓ Osallistuu aktiivisesti jäsen- ja asiakastapahtumiin.
- ✓ Tehostaa jäsenhankintaa.
- ✓ Toimii kansalaisvaikuttajana eri foorumeilla.

11 TIEDOTUS JA MARKKINOINTI

Yhdistyksen toiminnasta tiedotetaan päivittyvillä kotisivuilla, Facebookissa, Instagramissa, paikallisissa lehdissä ja alueradioissa. Toiminnasta tiedotetaan muiden toimijoiden, viranomaisten ja yhteistyökumppanien suuntaan verkostotapaamisissa ja mm. sähköpostitse. Osana yhdistystyötä toteutetaan vaikutus- ja tapahtumatoimintaa, järjestöyhteistyötä ja kehitetään markkinointia. Tiedotus- ja vaikuttamistoiminnan tarpeita palveleva markkinointimateriaali tuotetaan yhdistyksen omin työntekijäresurssein.

Opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa työssäoppimiskursseja yhdistyksen eri toimintamuodoissa. Pyydettyäessä luennoidaan eri oppilaitoksissa.

12 TALOUS

Yhdistyksen taloutta hoidetaan vuosittain laadittavan talousarvion mukaisesti.

Vuoden 2019 talousarvion tuotot muodostuvat seuraavasti:

• Kunnat ja kuntayhtymät	1.158.000 €
• STEA	1.054.000 €
• Valtio	666.000 €
• Muut tuotot
(esim. vapaaehtoiset lahjoitukset,
vuokratuotot, koulutuskorvaukset ym.)	103.000 €

Yhdistys voi sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja.

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY

Loviisankatu 14 A 3

15100 Lahti

puh. 044 270 0797

toimisto@letk.fi

www.lahdenensijaturvakoti.fi

